

opaskoiran joulu 2015

Koiratarinoita opaskoiratyön ja sokeiden lasten hyväksi

"OPASKOIRALLA ON AINA JOULU!"

OPASKOIRAN JOULU

***Koiratarinoita opaskoiratyön ja
sokeiden lasten hyväksi***

Neljäs vuosikerta

Julkaisija: Opaskoiran Joulu ry

www.opaskoiranjoulu.fi

Vastaava toimittaja:
Juha Herttuainen
juha@opaskoiranjoulu.fi

Taitto/ulkoasu: Ali Kinnunen
ali@opaskoiranjoulu.fi

Kirjapaino: Adverts 2015

Kannessa kaksi opaskoiranpentua ja Vehmaan kirkko

-
- 3 Toimittajalta**
Juha Herttuainen
- 4 Vaapaaehtoisesti!**
Ali Kinnunen
- 8 Koiran kanssa vai ilman?**
Sari Loijas
- 12 Opaskoiran kanssa pitkällä vaelluksella**
Janne Silas
- 22 Ei saa pysähtyä eikä antaa periksi**
Gunta Bite
- 26 Ei tullut opaskoiraa - tuli terapeutti**
Jari Silvennoinen
- 30 Näkövammaisen Tiinan ja opaskoira Foxyn iloinen perhetapahtuma**
Tiina Ihalainen
- 34 Yde ja Olle muuttivat Tiinan elämän**
Marianne Tenhami
- 38 Leivosen laulu**
Solveiga Vildmane
- 44 Melontaseikkailu Latviassa**
Valeriina Silas
- 50 Täyttä elämää koiran kanssa**
Kati Pohja
- 54 Opaskoiramaaottelu 2015**
Ali Kinnunen
- 58 Opastusta rullaportaissa**
Marianne Tenhami
- 62 Älä päästä irti valjaista**
Janne Silas
- 66 Koulutuslenkillä Riikassa**
Juha Herttuainen
- 71 Opaskoiran joulu ry - toimintaa 2014 - 2015**
Juha Herttuainen
- 72 Nelostietä joulunviettoon**
Riitta-Kaisa Voipio
- 74 Kuvakertomus möllikisoista**
Ali Kinnunen

Hyvää ja rauhallista Joulua opashoitajille toivotetaan!

Lemmikki parhaaksi vuoden jokaisena päivänä.

**Myös kaikki koirien
tallit ja koirat ovat
tulevat ikuiseksi
omien koirien alla.**

- Terveystarkastus, lääkitys, koiran
lääkinnä ja hoito.
- Koiran hoito.
- Terveystarkastus, lääkitys, koiran
lääkinnä ja hoito.
- Koiran hoito.
- Koiran hoito.

**NYT MYÖS KOIRIEN
SPEHMÄMAHKA!**

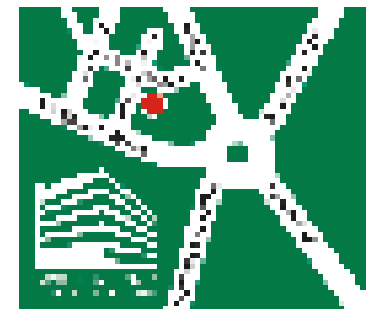

Uusi ja edullinen koiran
spehmämahka, joka on
valmistettu luonnon
ainoista raaka-aineista.
Dr. Terehien

MEVET

ELÄNLÄÄKÄRISEURA

**Äänvaraus ja
tiedustelut
(03) 565 5500**

Eläinlääkäri Seura MEVET - Högskolantie 5 - 00380 Helsinki
(09) 565 5500 - info@mevet.fi - www.mevet.fi

**Rehuja ja
lääkkeitä,
ja paljon
siltä väliltä**

Eläinlääkäri Seura - Suomessa luonnonmukaisesti

TOIMITTAJALTA

Opaskoiran Joulu ry:n toiminta on asettumassa sille kuuluvaan asemaan. Yhteistyö Baltian opaskoiratahojen ja sokeiden lasten kanssa palkitsee ja saattaa siihen osallistuneet hyvälle mielelle. Toimijoina olemme aina samanarvoisia, kuten suomalaiset saunassa.

Vasta tänä vuonna huomasin eräällä Latvian näkövammaisten koripajalla, ettei perinteistä korityömaterialiaa, rottinkia, näy missään. Kaikki väännetään pajusta, mikä saattaa olla jossain suhteessa jopa parempi materiaali, mutta varmaan myös vaikeampi työstää. Joka tapauksessa pajusta tehdyt erikokoiset korit ja muut tuotteet ovat hivelevän kauniita katsella ja tunnustella. Joku markkinakanava on keksittävä niiden välittämiseksi myös Suomen markkinoille.

Osalle kirjoittajista soitan vain kerran vuodessa kysyäkseni juttua Opaskoiran Joulu -kirjaan. Olen pannut merkille, että suurin osa heistä on jo odottanut soittoani ja juttukin on ehkä jo valmiiksi ajateltu. Suuret kiitokset jälleen kirjoittajille, valokuvaajille, Taittaja-Alille, Koodaaja-Kaisalle ja Sihteeri-Sirpalle sekä tietysti myös Kirjapaino Advertsille ja Printmix Oy:lle, joka markkinoi kirjaa. Erinomaista työtä olette tehneet!

Opaskoiran Joulu ry:n kotisivuilla (www.opaskoiranjoulu.fi) esitellään yhdistyksen varsinaisen toiminnan lisäksi ns. blokkikirjoituksina ajankohtaisia opaskoira- ja näkövammaisasioita. Lisäksi kotisivuille on tulossa erillinen "Vieraskynä"-palsta, jonne kerätään arvokkaita kirjoituksia vuosien varrelta. Toimittaja vähän arkailee omien kirjoitustensa kokoamista yhdistyksemme kotisivuille, mutta ehkä jossain vaiheessa rohkenen senkin tehdä.

Antoisia lukuhetkiä!

Latvian Carnikavassa 9. lokakuuta 2015
Juha Herttuainen

Rilla ja Zaigan Ranskasta tuoma Lumbini. Rilla on hoitanut Lumbinia vuorotellen Juha Herttuaisen kanssa, kun Lumbinin piti viipyä viikkoja Suomessa rabiesrokotuksen saamisen asti. Lumbini on superpentu, josta kasvaa toivon mukaan Zaigan koirakoulun kantaemo. Juha ja Zaiga ovat pentuun erittäin tyytyväisiä.

Kuva Jarmo Korpi.

Teksti: Ali Kinnunen

Vielä on ihmisiä, jotka ovat valmiit tarttumaan toimeen, kun hyvää miestä ja etenkin naista tarvitaan. Tapaamme nyt kaksi vahvaa naista, **Rilla Aura-Korven** ja **Päivi Mäkelän**. Molemmat tekevät tärkeää vapaaehtoistyötä opaspentujen parissa.

KOIRIA KOIRIA ENEMMÄN KOIRIA VAPAAEHTOISESTI!

Hyvä tyyppi!

Rilla on vapaaehtoistyön ilmentymä ja sielu monella alalla. Hänen mottonsa voisi olla: nyt tartutaan toimeen ja tehdään! Hän on osallistunut vapaaehtoisuustoimintaan oman työnsä ohella ja omalla ajallaan nuoruudestaan lähtien. Hän työskenteli 25 vuotta Näkövammaisten Keskusliiton aluesihteerinä lasten kuntoutuksessa mutta ehti osallistua myös VAUn eli vammaisurheilun toimintaan ja moneen muuhun rientoon.

Tämän vuoden apuvälinemessuilla marraskuussa hän oli yksi VAUn Hyvä tyyppi -maininnan saajista. Rilla itse arvostaa tunnustusta paljon, vaikka ei paikalle koiratouhuiltaan ehtinytkään.

Rilla on nykyisin Sokeain lasten tuki ry:n osapäivätoiminen toiminnanjohtaja. Päivät venyvät tarvittaessa paljon pitemmiksi kuin työtunnit edellyttäisivät eli vapaaehtoistyötä tarvitaan myös tässä hommassa. Alun perin järjestö toimikin kokonaan vapaaehtoisvoimin.

Sokeain lasten tuki ry järjestää yksilöllisesti suunniteltuja lomiam ja tapahtumia sokeiden lasten perheille. Ensi vuonna lomiam toteutuu 24, tapahtumiam on neljä.

Rilla on usein nähty vieras Latvian ja Suomen riennoissa, joissa on ollut mukana opaskoiriam tai sokeita lapsiam perheineen Suomesta ja Latviasta.

Hänen koulutuksensa taipuu vaikka mihin, hän on fysioterapeutti, liikkumistaidon ohjaaja ja luontohyvinvointiohjaaja – sekä tietenkin täysinoppinut peesari.

Mammakoiran vesihäntä

Rillan lapsuudenkodissa oli koiriam ja koiraa hänen teki mieli myös uudessa perheessään, mutta vanhin lapsi oli allerginen koirille ja hevosille ja koiranotto

jäi – kunnes Rilla siirtyi osapäivätyöhön ja lapset olivat kasvaneet isommiksi. Rilla halusi hoitopennun ja sai pienen Oonan Opaskoirakoululta vuonna 2006.

Rilla oli tutustunut opaskoirankouluttaja **Juha Herttuaiseen** 1981 näkövammaisohjaajan peruskursseilla ja kun hän tunsikin tarvitsevänsä apua pennun kasvattamiseen, Juha tuli käymään. Siitä lähtien he ovat olleet koiria-asioissa melkein erottamattomia.

Kun sitten tuli aika viedä Oona koulutettavaksi, Rillaa melkein itketti. Hänen äitinsä yllytti sanomaan, että yksi mummo varasti koiran eikä sitä enää ole, mutta rohkeasti Rilla lähti Oonan kanssa koululle.

Oonasta ei tullut opasta mutta tuli vertaansa vailla oleva mammakoira. Se on synnyttänyt 29 pentua, joista monista on tullut oppaita. Eikä tässä vielä kaikki: Oonan pennusta Pipsasta sekä Pipsan pennusta Sohvista on tullut mammakoira. Oonan terveys on ollut erinomainen. Melkein ainoa sairaus on ollut kahdesti iskenyt vesihäntä.

Vesihäntä on voimakas kipu, joka iskee koiran hännän tyveen liian kylmässä vedessä uimisesta ja näin on käynyt Oonalle kahdesti. Taudin tunnistaa siitä, että vesihäntä ei heilu vaan putoaa suoraan alaspäin.

Nykyisin Oona viettää viisaan mammakoiran eläkepäiviä ja katselee arvokkaasti nuorempien touhuja.

Mukava peesarin homma

Sanomattakin on selvää, että koko perhe on ollut mukana koiratouhussa. Rillan mies **Jarmo** osallistuu innokkaasti koirien hoitamiseen ja kuljettamiseen. Perheen kolmesta lapsesta erityisesti keskimäinen tytär on osoittautunut hyväksi koiranhoitajaksi mutta myös muut ovat joutuneet osallistumaan. Vanhin poikakaan ei ole ollut allerginen omille koirille.

Mammakoira Oonan jälkeen perheeseen on tullut ikioma mammakoira Fiora, jolle syntyi kolme pentua. Niistä kaksi on jo NKL:n Opaskoirakoulun koulu-

Rilla Aura-Korpi ja aviomies Jarmo Korpi sekä Lumbini ja mammkoirat Oona ja Fiora.

tuksessa ja yksi kasvamassa Zaigan koirakoulun hoitoperheissä. Hyvätaustainen ja terve suku jatkuu.

Peesarina toimiminen tuli kuvioihin siinä vaiheessa kun Oona oli Opaskoirakoululla koulutuksessa. Rilla valitteli, että mitä hän nyt sitten tekee, johon Juha sanoi, että ala peesariksi, se on mukavaa hommaa.

Rilla nähdään peesarina muun muassa tämän kirjan möllikisajutussa. Hän kehuu Opaskoirayhdistyksen Varsinais-Suomen porukkaa ja yhteistyö näkyy myös kuvista.

- Muistutan jo nyt, että peesaripatikka on syyskuussa 2016 Örön saarella, joka sijaitsee noin 13 kilometriä Bengtkäristä. Se on aivan älyttömän ihana paikka, joten tervetuloa! Mitä useampi peesari, sitä useampi koirankäyttäjä pääsee mukaan.

"RILLA TOI PONGON!"

Päivi Mäkelän pentukasvattajan tarina alkoi pentupiireissä melko perinteisesti. Hänelle tehtiin tarjous, josta hän ei oikein voinut kieltäytyä. Tarjouksen teki Rilla, tuttu vuosien takaa.

Rillan emokoiraa Oona oli pyöräyttänyt ennätysmaiset 10 pentua, eikä kaikille ollut vielä löytynyt kotia. Rilla näytti Päiville videon, jossa opaskoirankäyttäjä harjoittelee ensimmäisen opaskoiransa käyttöönottoa ja Päivi oli myyty. Kyyneleet silmissä hän lupasi ottaa niin monta pentua kuin vain tarvitaan. Rilla ilmoitti että hän saa vain yhden, Pongon, jos hänet hyväksytään kasvattajaksi. Opaskoirakoululle Päivi sanoi suositukseksi, että hän tuntee Rillan ja peli oli sillä selvä: Pongo tuli taloon.

Rilla ja Päivi ovat tunteneet toisensa viisitoista vuotta. He ovat olleet nuoruudessaan hevosharrastajia ja opiskelleet yhtä aikaa Lappeenrannassa, Päivi sairaanhoitajaksi, Rilla fysioterapeutiksi. Päivi erikoistui myöhemmin Helsingissä kättilöksi.

Argo sulatti koko perheen

Onnellisia tarinoita on mukava kertoa. Pongosta tuli opas ja se päätyi hyvälle käyttäjälle, **Merja Hanskille**. Tämä opaskoirakko harrastaa jos mitä urheilulajeja, muun muassa sauvakävelyä ja pari on hitsautunut hyvin yhteen. Pongo täyttää jo kahdeksan vuotta.

Koiran luovutus jännitti Päiviä, mutta kaikki meni lopulta paremmin kuin hyvin. Nyt tavataan säännöllisesti ainakin kerran vuodessa. Merja oli kesällä oppaansa ja miehensä kanssa kylässä Päivin ja hänen perheensä luona ja uusi vierailu toisinpäin on jo suunnitteilla.

Aina ei käy yhtä hyvin vaan voi käydä toisinkin. Päivin toisesta kasvattipennusta Suden morsiamesta eli Vilcenestä ei koskaan tullut opasta muun muassa siksi, että se loukkasi jalkansa.

Rilla toi Päiville lohdutukseksi ja korvaushoidoksi uuden pennun nimeltä Argo. Ihan noin vain uuden pennun ottaminen ei sujunut, sillä aviomiehen, **Jukka-Pekan**, kanssa piti vähän keskustella. Hän samoin kuin perheen aikuinen poika **Robert** ovat nimittäin joutuneet osallistumaan opaspentujen hoitoon aika paljonkin, koska Päivin työpäivät TYKSissä venähtävät matkoineen yli kymmeneen tuntiin.

Argo riisui epäilijät aseista omalla suloisella vakaalla koirankäytöksellään ja nyt se on koko perheen silmäterä.

- Se on urokseksi pehmeä ja tottelee kevyttä kättä. Se ei vedä ollenkaan vaan menee rauhallisesti mutta samalla määrätietoisesti eteenpäin. Siitä tulee varmaan hyvä opas, Päivi kehuu.

Uusi pentu ehkä eläkkeellä

Mäkelän perhe Rillalla vahvistettuna, vasemmalta Robert, Rilla, Päivi ja Jukka-Pekka sekä Argo.

Mäkelän perheen koti on vähän kuin koiraparatiisi. Suuri talo sijaitsee suurella tontilla Taivassalon saaristossa. Koiran voi päästää vapaaksi kotiovelta.

Perheellä on lisäksi kesämökki muutaman kilometrin päässä merenrannassa, joten vilvoittelemaankin pääsee kesällä melko kätevästi.

Argon kanssa on harjoiteltu myös kaupunkiliikkuamista muun muassa Suomenlinnan retkellä, jolloin tutuksi tulivat lautat, laivat, ratikat ja bussit. Hyvin meni!

- Rilla peesasi meitä, Argo oli minulla. Kun kysyin, milloin käännyttään, Rilla ilmoitti topakasti että hän kyllä sitten ilmoittaa. Oli mukava kun sain harjoitella valjaiden kanssa, enkä voi kuin kehua Argoa.

Päivi turvaa melkein kaikissa koirasioissa Rillan, koska tällä on pitkä kokemus koirista ja opaskoirista. Päivin luona kasvanut Argo ja Rillan luona kasvavat narttupennut pääsevät myös harjoittelemaan laumanaoloa. Kun Rillan oma koira Fiora sai kolme pentua, Argo pääsi hoitamaan myös niitä, mikä oli ihaana katsottavaa. Niin iso ja niin hellä uros Argo on!

Entä tuleeko perheeseen uusi pentu, kun Argo lähete käyttäjälle? Se on hyvä kysymys, onko muita kysymyksiä. Päivi laskeskelee että ainakin sitten tulee uusi pentu, kun hän jää eläkkeelle, voi tulla ennenkin.

KOIRAN KANSSA VAI ILMAN?

*Teksti: Sari Loijas
Kuvat: Antero Aaltonen*

Opaskoiran käyttäjänä olen joutunut ajoittain pohtimaan sitä, lähteäkö reisuun koiran kanssa vai ilman. Tällaisia tilanteita saattavat olla esimerkiksi erilaiset kulttuuririennot ja matkustaminen ulkomaille. Pohdinnan lopputulokseen vaikuttavatkin sitten monenlaiset asiat, jotka kallistavat vaakakupin milloin mihinkin suuntaan.

Olen kävellyt opaskoiran kanssa 36 vuotta. Tämän jutun kirjoittamista aloittaessani on kulunut muutama päivä siitä, kun kuudes opaskoirani otti viestikapulan vastaan edeltäjältään. Tämän uuden oppaani kanssa en ole ehtinyt vielä Helsinkiä pidemmälle, ja kulttuurikokemusten korissa on vasta yksi juhlaseminaari. Aiempien viiden koirani kanssa osallistuin monenlaisiin tapahtumiin ja reissutkin suuntautuivat usein pääkaupunkiseutua pidemmälle. Koirani matkustivat kanssani linja-autoilla, junilla, laivoilla ja lentokoneilla. Kaksi edesmenneistä oppaistani oppi istumaan myös ravihevosen harjoituskärryissä. Pisimmät ulkomaille koiran kanssa tekemäni matkat suuntautuivat Japaniin, Amerikkaan ja Venäjän Volgogradiin. Kaikille näille matkoille oli yhteisenä nimittäjänä se, ettei minulla ollut henkilökohtaista ihmisopasta mukana, vaan matkustin ns. joukon jatkona ja ilman koiraa tuollainen matkailu ei olisi ollut mahdollista.

Matkat sujuivat tavallisesti hyvin. Japanin matkan aikana suurimmaksi ongelmaksi oli muodostua koiran vessan torjuminen. Selitin kerta toisensa jälkeen eri ihmisille, ettei koirani osaa käyttää koiravessaa, jota tarjottiin myös hotellihuoneeseeni. Matkaamme isännöineet japanilaiset olivat vilpittömän hämmästyneitä vessakielteisyydestäni ja tiedustelivat jopa sitä, käytätkö koiraani joka päivä ulkona. Silloin ymmärsin, miksi Tokiossa tuli hyvin harvoin vastaan koiran kanssa käveleviä ihmisiä.

Lomamatkoille olen ottanut koiran hyvin harvoin mukaan, koska tällöin reissuun lähtee mukaani joko aviomieheni tai joku ystäväni. Nämä reissut ovat minulle lomaa koirasta ja koiralle lomaa minusta. Se yleensä jää näissä tapauksissa hyväksi havaittuun hoitopaikkaan ja nauttii olostaan täysin siemauksin, samoin kuin minä nautin olostani ilman koirasta huolehtimisen velvoitetta. Jos kyse olisi pidempikestoisesta ulkomailta oleskelusta, lähtisi koira mukaan.

Edesmenneet opaskoirani ovat yhtä lukuun ottamatta olleet konserttiin tai teatteriin vietävissä. Tuo yksi säännön vahvistanut poikkeus ei kuitenkaan pitänyt musiikista tai mistään erikoisemmista äänistä. Epämääräisesti liikehtivät ihmiset tai kovat äänet saivat sen pois tolaltaan. Silloin koiran rinnasta kumpusi kumea murina tai se ryhtyi haukkumaan raivoisasti. Sen kanssa ensimmäisen kerran työnantajani järjestämään kuorokonserttiin mentyäni jouduin lähtemään kesken esityksen pois. Tuolloin totesin, että tulipahan kerrankin hoidettua kaksi asiaa yhdellä kertaa - ensimmäinen ja viimeinen konserttireissu kyseisen kullanmurun kanssa. Mielestäni

Hyvää ja rauhallista Joulua opaskoirilla törmättä!

Ykköset!

www.ykköset.fi

Racinel
Dark Label

VILJATON & GLUTEENITON

Sweet Premium
-kolmannesosa

100% luonnon raaka-aineita
100% kasvisproteiini

Munipuolinen
kultaennustaja

www.munipuolinen.fi

HYVÄÄ JOULUA OPASKOIRILLE!

KLINIKASTA
TURVAA
YSTÄVÄLLESI

www.lahitapiola.fi

LÄHITAPIOLA

SASKY

Seuramaailman
suosituin ja tunnetuin
kyläkissa

FENNOVOIMA

www.fennovoima.fi

opaskoiran käyttäjä on omalta osaltaan vastuussa siitä, ettei muiden taidenautinto mene pilalle huonosti käyttäytyvän silmäterän vuoksi. Samaisella koirallani oli myös ikävä taipumus syödä kaikki kohdalleen osuneet jätökset ulkoa, mistä johtuen sen biokaasupäästöt olivat ajoittain hengityksensalpaavia. Päästörajat ylittäviä tuhnuja päästävän elikon vieminen esimerkiksi konserttiin tai teatteriin olisi ollut kanssaihminen terrorisointia. Siksi jätin sen mielelläni konsertti- tai teatterisalin ulkopuolelle sille osoitettuun suojaisaan soppeen odottelemaan. Ei olisi myöskään ollut koiraa kohtaan reilua, jos olisin vienyt sen väkisin paikkaan, jossa se tunsi olonsa epämiellyttäväksi. Ja mitä apua tai hyötyä minulle olisi ollut opaskoirasta konserttisalissa paikallani istuessani?

No miksi sitten ylipäätensä kuskasin tuon koiran kulttuurireissuihin, enkä jättänyt sitä suosiolla kotiin? Koiran mukaan ottaminen konserttireissulle saattoi olla välttämätöntä esimerkiksi silloin, kun minun oli tultava ko. tilaisuuteen omin nokkineni ja myös poistuttava sieltä omia aikojani, minne sitten olinkaan menossa. Tilanne on varmaankin samankaltainen monen muunkin opaskoirankäyttäjän kohdalla.

Entäs sitten uimahallit tai kylpylöiden allasosastot? En tiedä olenko nössö, mutta en ole edes koskaan koiran kanssa altaille pyrkinyt! Joku toinen on sitäkin yrittänyt. Eteeni ei ole myöskään vielä tullut sellaista tilannetta, ettei koiralleni olisi löytynyt rauhallista odottelutilaa kylpylälillumisen ajaksi. Pukeutumistiloihin en välitä koiraani jättää muiden ihmeteltäväksi ja kauhisteltavaksi. Yön ylikestäville kylpyläreissuilla koira huilailee hotellihuoneessa allasosastovisiitin ajan. Kylpylän henkilökunta kyllä tarvittaessa opastaa pukeutumis- ja peseytymistiloissa liikkumisessa. Enpä myöskään oikein jaksa uskoa, että kovinkaan moni sokea henkilö lähtisi ennalta tuntemattomaan uimahalliin tai kylpyläreissulle aivan omin nokkinensa. Mukana varmasti on aika usein joku näkevä henkilö.

Summa summarum! Milloin opaskoiran kanssa sitten on mielestäni viisasta lähteä reissuun tai milloin on viisautta jättää koira kotiin? Käytän opaskoiraa itsenäiseen liikkumiseen silloin, kun itsenäinen liikkuminen on mahdollista, turvallista ja järkevää. Kaikissa olosuhteissa näin ei valitettavasti ole. Silloin kun koiran mukana olemisesta on enemmän haittaa kuin hyötyä, on parasta, että lähdän reissuun jonkun näkevän henkilön avustuksella. Myös koiran ja etenkin vanhan koiran säästäminen turhilta ja rasittavilta reissuilta on mielestäni paikallaan.

OPASKOIRAN KANSSA PITKÄLLÄ VAELLUKSELLA

"Oikealla muurin päällä alkaa viinitarha. Alkumatkasta oli verkkoaidoissa ja pusikoissa suuria määriä etanoita, joita ihmiset keräsivät syötäväksi. Ehkäpä muksut kurkkivat juuri niitä."

Opaskoirani Uunon musta häntä alkoi vipattaa, kun sulloin kolmen kilon ruokäsäkkiä rinkaani. Pakatessaan unilelujaan pikkurinkkoihinsa, neljä- ja viisivuotiaat **Arttu** ja **Alina** kalkattivat innoissaan uudesta caminosta. Edellisvuotisen Santiago de Compostelan vaelluksen kokeneina he olivat jo vanhoja tekijöitä. Vaimoni **Valeriina** laski grammoja ja mietti, mitä voisi vielä ottaa pois reilu kymmenen kiloa painavasta rinkastaan. Tehdessäni kotilenkkejäni sai toukokuun puolessa välissä pitää vielä merinovillapaitaa päällä, mutta Portugaliin oli luvattu helleaalttoa.

*Teksti: Janne Silas
Kuvat: Valeriina Silas*

Santiago de Compostelaan, kristikunnan suosituimpaan pyhiinvaelluskohteeseen, johtaa useita vaellusreittejä eri maista. Koska kukaan meistä ei ollut viettänyt yhtä päivää enempää Portugalissa, valitsimme lomakohteeksemme Lissabonista lähtevän Camino Portuguesen. Mikäpä olisi parempi tapa tutustua maahan, kuin kävellä sen läpi.

Lissabon, 0 km

Saavuimme Lissaboniin yöjunalla Madridista. Viisivuotiaan labradorinnoutajan syötyä makuuvaunussa murkinansa siirryimme rautatieaseman kahvilaan etsimään ihmisten aamiaista. Siinä sokkelossa olisi ollut sokealle opaskoirankäyttäjälle tutustumista vaikka viikoksi. Aamupalan syötyämme lähdimme kuitenkin kävelemään kohti reilun kuudensadan kilometrin päässä olevaa Santiago de Compostelaa.

Huomasimme heti lähtiessämme, että päivästä tulisi todella kuuma. Ohitimme Euroopan pisimmän, noin 17 kilometriä pitkän Vasco da Gama -sillan. Keltaisia caminonuolia ei näkynyt missään, mutta kartan mukaan reitti kulkisi pohjoiseen seuraten alussa Iberian niemimaan pisintä jokea, Tejoa.

Viikonlopun vuoksi paikallisia kävelijöitä, juoksijoita ja pyöräilijöitä vilisi hiekkaisilla ja puisilla kevyenliikenteen väylillä todella paljon. Uuno osasi opastaa myös oikeassa kädessäni tien oikeaa laitaa seuraten. Silloin meidän ei tarvinnut kulkea vasenta puolta muuta liikennettä vastaan.

Puolen päivän aikaan lämpötila oli noussut 35 asteeseen. Painavat rinkamme hiostivat selkiämme. Kulkiessamme muutaman kilometrin kukkakedon

Jätimme Portugalin taaksemme kävelemällä Minhojoen yli kulkevaa siltaa pitkin. Espanjan puolella jokea kutsuttiin Miñoksi. Samalla muuttui puhuttu kieli, aikavyöhyke, autojen nopeudet pienenivät, lasten määrä väheni ja leikkipuistot lisääntyivät.

keskellä kulkevaa polkua päästimme lapset pois kolmipyöräisestä kärrystä. Pian jouduimme kuitenkin kapeille asfalttisille jalkakäytävälle. Koska aurinko paahtoi, asfaltti poltti Uunon tassuja. Myötelin oppaani tuskia ja kävelin varpaillani. Liian kuumat varsikengät ja varovainen kävely aiheuttivat vasempaan jalkaani rakon, jonka halkaisija oli yli viisi senttiä. Tästä eteenpäin koko loppuvaelluksen molemmat jalkani olivat eri paikoista kipeät.

Santarém, 84 km

Kävelyalusta oli muuttunut pääasiassa asfaltiksi, mutta välillä taapersimme hiekkaisia teitä tai mukulakivikatuja pitkin. Muita vaeltajia emme olleet juuri nähneet. Viiden päivän kävelyn jälkeen saavuimme Portugalille hyvin tärkeään Santarémin kaupunkiin. Tunnustelin kaupungin korkeita muureja, joiden yli kristityt olivat kiivenneet vuonna 1147 ja ajaneet maurit pois Portugalista.

Seuraavana päivänä matka jatkui maaseudulla hiekkateitä pitkin. Eräissä kohtaa Valeriina huomasi kissaa muistuttavan olennon, joka kuitenkin lähes-

tyessämme vingahti ja pakeni hurjaa vauhtia kuin kärppä. Arvelimme sitä hillerihiireksi, mutta lopullinen lajintunnistus jäi odottamaan myöhäisempiä tutkimuksia.

Uuno oli oppinut seuraamaan muiden perheenjäsentemme tekemisiä. Valeriina katsoi usein suuntaan, jonne olimme menossa. Ennen kuin hän oli ehtinyt sanoa minulle minne pitäisi kääntyä, Uuno oli jo välittänyt eleillään tuon tiedon minulle. Kun Alina ja Arttu oppivat kiljumaan aina nähdessään keltaisen suuntanuolen, Uuno valpastui, jotta voisi kohta toteuttaa kääntymis- tai ylitysketokseseni.

Golega, 118 km

Lähestyimme Nobel-palkitun kirjailija José Saramagon synnyinkaupunki Golegaa. Kävelimme monta kilometriä mukulakivistä maantietä, jossa autot ajoivat noin sataa kilometriä tunnissa. Portugalilaisten autoilijoiden hurja vauhti alkoi tuntua jo ahdistavalta. Kovasta vauhdistaan huolimatta autoilijat kunnioittivat jalankulkijoita. Eräskin vastaamme tuleva autoilija pysäytti autonsa täydestä vauhdista, sillä samaan aikaan takaamme tuli toinen auto.

Kapeat mukulakiviset jalkakäytävät olivat lisääntyneet. Paikka paikoin mahduin juuri ja juuri kävelemään Uunon rinnalla toisen jalkapohjan ollessa puolittain jalkakäytävän reunakiven ulkopuolella. Pian hoksasin liu'uttaa valkoista opaskoirakeppiä sivussani olevaa reunakiveä pitkin. Välillä jalkakäytävä oli tietenkin leveämpi ja silloin etsiskelin turhaan kepilläni reunaa. Uuno oppi jollain käsittämättömällä tavalla ilmaisemaan minulle, milloin olin tarpeeksi lähellä pystyäkseen taas kokeilemaan reunakiveä.

Tomar, 146 km

Saapuessamme peltojen keskeltä Tomariin pikkuvaeltajamme nukkuivat kärryssä. Alinalla oli ollut kummallisia näppyjä. Sairaalakäynti vahvisti oletuksemme, että neidillä oli vesirokko. Meinasimme jo pitää välipäiviä, mutta lapset vaativat ehdottomasti jatkamaan matkaa. Vahvat kutina- ja särky-

Lähdimme Ponte de Limasta ikivanhaa, noin 400 metriä pitkää siltaa pitkin. Sammakot kurnuttivat aamu-usvaimesta rantapusikosta. Alina kulki käsi kädessäni.

lääkkeet helpottivat herkän tytön oloa. Pahempi juttu oli se, että nyt hän ei saisi mennä leikkipuistoon.

Temppeleherrojen 1200-luvulla rakentamassa Tomarissa oli käsittämättömän vanhoja rakennuksia. 1000-luvulta oleva kirkko nökötti keskellä kaupunkia ja oli yhä täydessä käytössä. Tomar oli myös siinä mielessä merkittävä, että siinä loppuivat Lissabonista lähtien näkemämme härkätaisteluareenat.

Kun seuraavana aamuna lähdimme Tomarista, Valeriinan työntämä kärry rytkähti katua ylittäessä korkealta jalkakäytävän reunakiveltä alas. Etuhaarukka vääntyi ja eturengas oli nyt kallellaan oikealle. Valeriinan piti korjata kärryn suuntaa aina muutama askeleen jälkeen.

Jalkakäytävät olivat usein hyvin kapeita tai niissä oli tolppia. Silloin niillä ei mahtunut kävelemään rinnakkain opaskoiran kanssa. Vastan kaahaavan auton takia niille piti kuitenkin hypätä turvaan. Uuno oppikin pian hoplaa-komennon. Uskomattoman nope-

Jalkakäytävät olivat usein hyvin kapeita. Ne saattoivat olla mukulakiveä, asfalttia, hiekkaa tai kaikkia näitä sokin. Tolpat, roskapöntöt, aurinkotuolit, polkupyörät, autot ja muut vastaavat tukkivat jatkuvasti jalkakäytäviä. Kävelin aina Uunon kanssa muun perheen edessä, jotta koira ei olisi seurannut muita vaan kuunnellut minun ohjeitani.

asti koiruus alkoi tajuta itse, että kun käteni jännittyi opastusvaljaissa, silloin piti alkaa etsiä jalkakäytävää. Itse en edes tiennyt jalkakäytävän olemassaolosta ennen kuin Uno oli jo johdattanut minut sinne.

Coimbra, 239 km

Coimbra oli ennen ollut Portugalin pääkaupunki. Nyt tuo 150 000 asukkaan kaupunki oli kuuluisa Euroopan vanhimmasta yliopistosta. Kävellessämme seitsemän kukkulan päälle rakennettuun kaupunkiin, alitimme jättimäisen akveduktin eli kivisen vesikourun.

Olimme olleet tien päällä parisen viikkoa. Uno oli pudottanut talviturkkinsa sekä pari kiloa painostaan. Koska Uno oli nuoleskellut tassuaan jo pari päivää, poikkesimme kohdalle sattuneelle eläinlääkäriasemalle. Portugalissa oli eläinlääkärin mukaan teräviä vihneitä, josta koira oli todennäköisesti saanut haavan sekä tassuunsa että kieleensä. Olin aloittanut Unolle kortisonikuurin samana aamuna leuassa olevan allergian aiheuttaman kutinan takia. Kortisoni auttasi nyt myös kieleen ja pahanmakuinen tahna estäisi tassujen nuolemisen. Eläinlääkäri kertoi myös, että Portugalissa oli ollut kaksi vuotta aiemmin kampanja opaskoiran oikeuksien puolesta. Lain mukaan opaskoiran kanssa sai Portugalissa mennä julkisiin tiloihin, kuten hotelleihin, ravintoloihin ja sairaaloihin.

Lämpötila oli ollut joka päivä yli kolmekymmentä astetta. Heräsimmekin aina kahtakymmentä yli viisi, jotta ehtisimme perille ennen iltapäivän hellettä. Kun lähdimme pois Coimbrasta, Unon toinen silmä rähti. Onneksi Portugalissa sai apteekista ilman reseptiä antibioottia sisältäviä silmätippoja. Silmät olivat kunossa kolmantena aamuna tippojen aloittamisesta.

Porto, 365 km

Portugali on saanut nimensä Porton mukaan. Suurkaupunkialueella asuu puolitoista miljoonaa asukasta. Olikin ihme, että vielä kolme kilometriä ennen kaupungin keskustaa kuljimme yksistämme havumetsän keskellä. Olimme kävelleet alussa noin sadan kilometrin päässä Atlantin rannikosta, mutta nyt olimme saapuneet meren lähelle. Porto oli rakennettu jyrkkään Douro-joen laaksoon laskevaan rinteeseen. Tunkeutuminen resuisena vaeltajana tähän turistien valtaamaan, todella kauniiseen suurkaupunkiin tuntui aika hämmentävältä. Kiipeilyämme hikisinä jyrkkiä mukulakivikatuja löysimme hostalimme. Olimme tilanneet sinne Suomesta vanhojen kärrymme etuhaarukan.

Olimme yöpyneet erittäin edullisissa albergueissa, quintoissa eli maatilamajoituspaikoissa, hostaleissa ja hotelleissa. Ruokailun olimme hoitaneet baareissa ja ravintoloissa, jolloin ruoka oli juomineen maksanut perheeltämme yleensä noin 30 euroa. Nyt kuitenkin menimme McDonaldsiin, sillä halusimme muutama päivä aiemmin vesirokkoon sairastuneen Artun syövä jotain.

Lähtiessämme Portosta matkaa oli jäljellä enää noin 250 kilometriä. Useat pyhiinvaeltajat olivat aloittaneet vaelluksensa vasta täältä. Näimme päivittäin muitakin katkolahjehousuissa, rinkka selässään kulkevia kävelijöitä. Määrä ei korvannut laatua. Olimmekin tutustuneet paremmin niihin harvoin ennen Portoa tapaamiimme vaeltajiin.

Porton jälkeen mukulakivikadut lisääntyivät entisestään. Myös maisemat muuttuivat, sillä ympärille alkoi kerääntyä entistä enemmän vuoria. Alkumat-

Reitin varrella Uunon juomakuppina oli nopeasti kuivuva vedenpitävä kangaskuppi.

kasta olivat irtokoirien laumat häirinneet kulkuamme. Nyt koirat haukkua louskuttivat lähinnä aitojen takana. Onneksi Uunoa eivät toiset koirat kiinnostaneet.

Ponte de Lima, 455 km

Noin sadan kilometrin päässä Portosta saavuimme kauniiseen Ponte de Limaan, joka on yksi Portugalin vanhimpia kaupunkeja, perustettu vuonna 1025. Ruokajuoma muuttui punaviinistä vinho verdeksi eli suomalaisittain vihreäksi viiniksi. Se oli valmistettu hieman raaosta rypäleistä ja oli väriltään joko punaista, vihreää tai vaaleaa.

Tui (Espanja), 495 km

Saadakseen todistuksen Santiago de Compostelan pyhiinvaelluksesta, vaeltajan piti kävellä vähintään sata kilometriä. Siksi vaeltajien määrä lisääntyi Espanjan ensimmäisen kaupungin, Tuin kohdalla huomasti. Uunon opastaminen vaikeutui, sillä muiden vaeltajien ei tarvinnut pysähtyä risteykseen. He joko vilkaisivat sivuille ja kävelivät suoraan yli tai jopa oikaisivat kulmittain risteuksen yli. Opaskoiran kouluttaja oli tehnyt suuren työn saadakseen Uunon

pysähtymään aina risteävän kadun reunaan. Nyt kuitenkin oppaani saattoi seurata muita vaeltajia pysähtymättä kadun reunaan.

Santiago, 613 km

Yhä useampi pyhiinvaeltaja kulkee Santiagon tien muusta kuin uskonnollisesta syystä. Me emme edes käyneet Santiago de Compostelan kuuluisassa katedraalissa. Sen sijaan nautimme valtavan hienosta leikkipuistosta ja paellan syömisestä matkan aikana tutuksi tulleen kanssavaeltajan seurassa.

Camino Portuguesella olivat korkeuserot pysyneet huomattavan pieninä. Olimme kastuneet vain yhtenä päivänä perusteellisesti, joten jatkuva kuumuus oli mieliinpainuvin kokemus säätilasta. Lissabonissa ihmisten ystävällisyys oli ollut eräällä lailla opittua, Coimbrassa se oli tuntunut lähinnä aristokraattiselta, mutta Porton seudulla ja sen jälkeen paikalliset suorastaan säteilivät ystävällisyyttään nähdessään karavaanimme. Espanjassa varsinkin lapsiin suhtauduttiin ylenpalttisen rakastavaisesti. Minun vaellustani haittasi koko matkan kestänyt kipu jaloissani. Tajusin kuitenkin lopulta, että se oli aika pieni asia kokonaisuuteen verrattuna. Uunon kanssa yhteistyö oli hioutunut täydelliseksi.

Nousimme kivistä ja vaikeakulkuista jyrkännettä pitkin kolmesataa metriä korkeammalle. Olimme silloin nousseet noin 400 metriä korkealle Porte la Grandelle. Lapset kävelivät tänä päivänä kuusi ja seitsemän kilometriä.

EI SAA PYSÄHTYÄ

EIKÄ SAA ANTAA PERIKSI

Vammaisten palvelukoiratoiminta on tunnettu maailmassa jo muutamia vuosikymmeniä, mutta Latviassa se alkoi olla ammattimaisella tasolla vasta vuoden 2014 huhtikuusta lähtien, kun Palvelukoirayhdistys "TEODORS" perustettiin.

*Teksti: Gunta Bite
Kuvat: Latvian Palvelukoirayhdistys "TEODORS",
Gunta Bite ja Ieva Velde*

Uuden yhdistyksen tarkoitus on edistää vammaisten henkilöiden täydellistä integraatiota yhteiskuntaan palvelukoirien avulla. Silloin yhdistys, ollessaan vielä uutena ja tuntemattomana, aloitti toimintansa yhteiskunnallisella tiedotuskampanjalla, joka jatkuu edelleen. Intensiivinen ja jatkuva toiminta on jo päättynyt hyvään tulokseen: neljä näkövammaista on saanut itselleen elämänkumppanin. On kiinnitetty suurempaa yhteiskunnan huomiota yhdistyksen tärkeään työhön ja lisäksi on hankittu muutama sosi-

Terapiakoira työssään "Zemgalessa".

Terapiakoirat ja yhdistyksen jäsen Ramona Kārklīņa vieraillevat Valtion sosiaalihoitokeskuksessa "Zemgale".

Kouluttaja Zaiga Kļaviņa esittelee yhdistyksen toimintaa tapahtumassa "Olemme luonnon lapsia". (kuva: Ieva Velde)

aalinen yhteistyökumppani. Työ on erittäin tärkeää, koska Latviassa vammaisten palvelukoira-toiminta voi toimia vain lahjoitusten ja vapaaehtoistyön avulla, eikä sitä valtio rahoita.

Yhdistyksen kokemista rahoituksen vaikeuksista huolimatta menneen vuoden toiminnan tulokset eivät ole lainkaan vähäisiä.

Latvian tiedotusvälineet ovat kiinnostuneet yhdistyksen toiminnasta sen yhteiskunnallisen tiedotuskampanjan tuloksena. Yllämainittu kampanja toteutettiin tänä vuonna 14. tammikuuta, kun terapiakoirat kävivät kylässä Valtion sosiaalihoitokeskuksen "Zemgale"-filiaalissa "Iecava" tapaamassa henkilöjä, joilla oli vakavia mielialahäiriöitä. Huhtikuun 29.-30. päivinä järjestettiin Kansainväli-

Valokuvaamista koirien seurassa "Olemme luonnon lapsia"-tapahtumassa (kuva: Ieva Velde)

sen opaskoirapäivän tapahtumia Riian puistoissa ja esikaupunkialueilla. Lisäksi yhdistyksen edustajat vierailivat Vaivarin peruskoulussa. Muutama kirjoitus on julkaistu tänä vuonna yhdistyksestä ja sen jäsenestä/kouluttajasta **Zaiga Kļaviņasta** (esim., lehdissä "levas Stāsti" ja "Astes"). Sen jälkeen, kun yksi yhdistyksen jäsenistä, **Aleksejs Korsaks**, otti 17. toukokuuta osaa maratonjuoksuun "Lattelecom Rīgas maratons 2015" luotettavan opaskoiransa Tikan kanssa, yhdistyksen nimi esiintyi kirjoituksissa niin verkkotiedotusvälineissä kuin myös Latvian suurimmassa sanomalehdessä "Diena". Kaikki nämä toimenpiteet auttoivat kiinnittämään yhteiskunnan huomiota yhdistyksen työhön ja tukemiseen. Valitettavasti pitää todeta, että lahjoittamiskulttuuri Latviassa ei ole niin kehittynyt kuin muissa Euroopan unionin valtioissa, siksi palveluskoirayhdistys "TEODORS" arvostaa korkealle jokaista tukijaansa.

On sanottava, että yhdistys on onnistunut hankkimaan Latviassa muutaman sosiaalisen yhteistyökumppanin. Yksi niistä on Latvian Punainen Risti, jonka kanssa vuodesta 2014 on ollut voimassa sopi-

Aleksejs Korsaks lähtee opaskoiransa Tikan kanssa maratonradalle "Lattelecom Rīgas maratons 2015" (kuvat: Gunta Bite).

Kansainvälinen opaskoirapäivä - 29. huhtikuuta Vērmanija-puistossa.

mus järjestön merkin – punaisen ristin – käyttämisestä palveluskoirien valjaissa. Toinen kumppani on Latvian Näkövammaisten kirjasto, joka on tukenut yhdistystä julkaisemalla tiedotteita pistekirjoituksella sekä tiedottamalla suoraan kohdeyleisöille yhdistyksen tarjousista.

Yksi loistavimpia yhteistyötapahtumia järjestettiin 1. kesäkuuta vuonna 2015, kun Latviassa juhlittiin Kansainvälistä Lastensuojelun päivää. Latvian Näkövammaisten kirjasto järjesti tapahtuman teemalla "Olemme luonnon lapsia", johon osallistui myös Palvelukoirayhdistys "TEODORS". Kirjasto julkaisi yhdistyksestä esitteitä pistekirjoituksella. Tapahtuman aikana yleisön kokemus kiinnostus yhdistyksen toimintaan oli suuri. Vierailta oli mahdollisuus saada tietoa yhdistyksen tarjousista kuin myös otattaa valokuvia itsestään terapiakoirien kanssa tai lähteä testiradalle opaskoiran kanssa.

Sen jälkeen 1. heinäkuuta muutama yhdistyksen jäsen ja ystävä lähti kahden päivän kanoottimatalle Latvian suurinta jokea Daugavaa pitkin Krāslavasta Daugavpilsiin. Matkalle osallistui vieraita myös Suomesta ja Virossa opaskoiriensa kanssa.

Kouluttajamme Zaiga Kļaviņa ja hänen kumppaninsa **Juha Herttuainen** tekevät tehokasta työtä kouluttamalla opaskoiria myös Latviaan, jotta kaikki

näkövammaiset, jotka haluavat ja odottavat koira, voivat nopeammin saada helpotusta elämäänsä. Ensi vuonna tulee luovutukseen myös koira, joka ei ole opaskoira, vaan avustajakoira. Työtä tehdään lisäksi kouluissa ja kesäleireillä. Hankimme lisää hoitoperheitä verkostoon, joka hoitaa koiranpennut yhden vuoden ajan ennen niiden koulutusta. Luonnollisesti järjestämme vuorollamme myös Baltia-Suomi -maaottelun ensi vuonna Latviassa.

Työtä on paljon, yhdistyksen hallituksen ja muiden ihmisten kanssa suunnittelua ja ongelmien ratkomista.

Suurkiitokset toimintamme tukijoille! Yhdistyksemme toimii edelleen!

Gunta Bite, vapaaehtoisena mukana Palvelukoirayhdistys "TEODORS":n toiminnassa.

EI TULLUT OPASKOIRAA -TULI TERAPEUTTI

Tirppa löysi uuden uran, kun lonkkavika esti opaskoiratyön. Terapiakoira voi poistaa koirapelon.

Teksti ja kuvat: Jari Silvennoinen

Jouni Pärkinen odottaa malttamattomana, kun **Taina Ansel**a avaa koiratarhan oven ja päästää Tirpan ulos. Kohtaaminen on sykähdyttävä.

Nuori labradorinnoutaja alkaa oitis hyppiä Jounin kaulaan ja pyöriä miehen ympärillä. Hymy hiipii Jounin kasvoille. Siinä on hyvät kaverukset.

Vielä kolmisen vuotta sitten Jouni Pärkisellä oli voimakas koirakammo. Pelko koiria kohtaan juontuu juurensa lapsuuden ikävistä koirakokemuksista.

-Jouni pelkäsi koiria niin hirveästi, että se rajoitti jo meidän liikkumistamme. Hän ei voinut mennä edes käymään siskonsa luona, kun tällä oli koira, kertoo kehitysvammaisen aikamiehen äiti **Eila Pärkinen**.

Kerimäellä palvelutalossa asuva Jouni alkoi sitten käydä lähistöllä eläinhoitolaa pyörittävän Taina Anselan luona. Eläinterapiaan perehtynyt Ansel on muun muassa opiskellut sosiaalipedagogista he-

vostoimintaa ja harrastanut vierailuja koirien kanssa vanhainkodeissa ja palvelutaloissa.

Viikoittaisilla vierailuilla alkoi varovainen koiriin tutustuttaminen. Alkuun Jouni antoi Tainan kanssa koirille makupaloja tarhan aitauksen läpi.

-Se tuntui turvalliselta, kun Jouni tiesi, että koira pysyy aidan takana, kertoo Taina.

Pikkuhiljaa edettiin taputtelun ja silittelyn kautta pidemmälle koirien kanssa toimimiseen ja liikkumiseen. Jounin ja Tainan ensimmäiset kävelylenkit koiran kanssa ulottuivat muutaman kymmenen metrin päähän kellarin nurkalle.

Myöhemmin kuvioon tuli mukaan Tirppa. Kahdeksan viikon ikäinen pentu tuli Taina Anselalle Zaigan koirakoululta Latvian Carnikasta, pentukotiin eli kasvamaan koulutusikäiseksi. **Zaiga Kļaviņa** ja **Juha Herttuainen** kouluttavat Latviassa muun muassa opas- ja avustajakoira Suomeen ja Latviaan.

Myös Tirpasta piti tulla opaskoira, mutta vuoden ikäisenä tehdyissä soveltuvuustesteissä se reputti lievän lonkkavian vuoksi. Niinpä Tirpasta tulikin terapiakoira, lajissaan ensimmäinen Zaigan koirakoululta luovutettu.

Vuonna 2013 perustettiin opaskoirakansan keskuudessa Opaskoiratyön Tuki ry., jonka tehtävänä on myös terapiakoira-työ. Tirppa on ensimmäinen kysei-

Kerimäkeläinen Jouni Pärkinen ja terapiakoiran tehtävään päässyt labradorinnoutaja Tirppa ovat nykyään ylimmät ystävät. Pusukin tulee herkästi.

sen yhdistyksen terapiakoira.

Ratkaisu oli luonteva, sillä Tirppa on tehnyt terapiatyötä osana arkea pennusta lähtien. Vieläkin vähän nuoruudenhupelo, vilkas mutta lempeä labbis on nyt Jouni Pärkisen sydänystävä. Koirapelosta ei ole enää tietoakaan.

Vierailut Tainan ja Tirpan luona ovat Jounille äidin mukaan viikon kohokohta. Kävelylenkit ovat jo kilometrien mittaisia ja maastot vaihtelevat. Miehen kuntokin on huomaamatta kasvanut.

-Eläinterapia voi olla ihan arkista, hyvää mieltä tuottavaa puuhastelua eläinten kanssa, mutta kävelylenkit ovat lisäksi fyysisen kunnon ylläpitoa. Liikuminen koirien kanssa on mielekästä, ja koira pitää huolen että tahti pysyy reippaana, sanoo Taina Ansel.

Koiraterapia toimii asiakaslähtöisesti. Joillekin tarkeinta on sosiaalinen kanssakäyminen: ylivilkkaisiin ihmisiin eläimillä on usein rauhoittava vaikutus.

Otollisia kohderyhmiä ja terapeuttisesta toiminnasta hyötyjiä ovat kehitysvammaiset ja vanhukset. Eläinten käyttömuotoja on monia: koiria käytetään nykyään muun muassa rauhoittamaan koululuokkia ja lukihäiriöiset lapset voivat lukea kirjastoissa opaskoirille.

Terapiakoira voi hyödyntää myös liikunnan lisäämisessä. Jouni Pärkisen ja Taina Anselan kävelylenkit koirien kanssa ovat venyneet alun kymmenistä metreistä useisiin kilometreihin. Syyskävelyllä mukana Jounin äiti Eila Pärkinen, sekä terapiakoira Tirppa ja yksi Anselan hoitokoirista, Hero.

Koiratoiminta tukee kommunikointia, itsensä ilmaisua ja päätösten tekoa.

-Toiset ihmiset tekevät hirmu paljon valintoja kehitysvammaisten puolesta. Eläinten avulla heitä voi ohjata itse valintojen tekemiseen, sanoo Taina ja kertoo esimerkin: kun Jounilta kysyy, haluaako hän nyt hoitaa mieluummin koiraa vai hevosta, suullinen vastaus voi olla "en tiedä".

-Kun sitten annoin Jounin valittavaksi koiran tai hevosen hihnan, hän otti sillä kertaa hevosen.

Myös kommunikointitaidot kehittyvät koiran kanssa, kun sen toimintaa ohjataan suullisesti. Eläimelle on helppo puhua. Vuorovaikutuksen ja päättämisen myötä kasvaa itseluottamus ja itsenäistyminen.

-Selvää itsenäistymistä on tapahtunut, Jounikin menee jo esimerkiksi kauppaan ilman taksinkuljettajaa, kertoo Eila-äiti.

Tuttujen koirien lisäksi Jouni on saanut "siedätyshoitoa" hyvinkin monenikäisten ja -luonteisten koirien kanssa. Anselan eläinhoitolassa käy myös löytö-

eläimiä, joista osa haukkuu paljon. Koirien äänet ja niiden merkitys ovat tulleet pikkuhiljaa Jounillekin tutuiksi.

Tunne-elämääkin voi kehittää eläinten avulla. Tunneiden näyttäminen voi olla yhteiskunnassa monesti muuten vähän tabu, mutta eläimille on helppo osoittaa hellyyttä. Taina Anselan on huomannut vieraillessaan koirien kanssa palvelutaloissa, että joillakin asukkailla kontaktit talon ulkopuolisiin ovat vähissä.

-Koiraa on helppo halata ja osoittaa sille tunteita. Vanhukselle voi olla paras hetki, kun koira tuo pään syliin. Sama koskee esimerkiksi teinipoikia, joita kaverit katsovat vähän karsaasti jos he halaavat äitiään. Koiran halaamista ei kummeksu kukaan.

Terapeuttinen eläintoiminta on ollut Taina Anselalle lähinnä antoisa harrastus. Terapiakoira Tirpan myötä käynnit vanhusten ja erityisryhmien palvelutaloissa ja vanhainkodeissa saattavat lisääntyä. Hyödyt ainakin näyttävät käytännön kokemusten perusteella ilmeisiltä.

Jouni Pärkinen ja Tirppa vahvistavat käsityksen kunnan pusulla toisilleen.

Jouni Pärkinen pääsi lapsuuden koirapelostaan eroon vierailuilla Taina Anselan pyörittämässä eläinhoitolassa. Opaskoiratyön Tuki ry:n ensimmäinen terapiakoira Tirppa on nyt Anselan hoidossa ja käytössä.

NÄKÖVAMMAISEN TIINAN JA OPASKOIRA FOXYN ILOINEN PERHETAPAHTUMA

Teksti: Tiina Ihalainen

Hei kaikki Opaskoiranjoulu -lehteä lukevat! Olen **Tiina** Joroisista, täältä Savon Pariisista. Olen kokenut opaskoiran käyttäjä ja tällä hetkellä minulla on kolmas labradorinnoutaja Viiksen kautta. Tämä ke-tunpunainen tyttökoina on nimeltään Foxy ja se on kotoisin Latviasta. On minun onneni, että **Juha** ja **Zaiga** kouluttivat Foxy suomenkielellä. Suuri kiitos siitä heille! Nyt haluan kertoa teille lukijoille, miten näkövammaisenkin voi toimia pentukasvattajana.

Kaikki alkoi viime keväänä 2015, jolloin päätimme yhdessä Viiksen kanssa teettää Foxylla pentuja. Yhteistä taivalta Foxy kanssa meillä oli tuolloin takana jo 1,5 -vuotta ja tiesin, että Foxy ja minä pystymme tähän yhdessä. Huhtikuussa 2015 selvisi meidän onneksemme, että Foxy on kantava. Se oli jännittävää aikaa. Koirasta huomasin, että sen sisällä kasvaa tulevia oppaita. Odottavan koiran tavoin myös Foxy oli väsynyt ja ruokamäärät kaksinkertaistuivat. Pyrin kuitenkin pitämään lenkkeilyn ja levon tasapainossa, mikä on odottavalle koiralle tärkeää. Vahvan tukiverkoston ja perheeni avulla koiran odotusaika sujui hyvin. Toukokuun vaihteessa mieheni **Kimmo** rakensi puusta ja vanerista pentulaatikon, sillä olimme päättäneet ottaa tulevat pennut hoiviimme.

Röntgenkuvalla varmistui, että Foxy odottaa neljää pentua. Tässä vaiheessa elimme jo Foxy odotusajan viimeisiä viikkoja. Päätimme yhdessä Viiksen kanssa, että Foxy lähtee kokeneen kouluttajan luokse Kuopioon, jossa eläinlääkäripalvelut ovat saatavilla. Foxy ehti olla kouluttajan luona lähes viikon.

Huoli koirasta ja pennuista oli suuri, mutta minun helpotuksekseni pidimme yhteyttä kouluttajan kanssa Foxy voinnista. Olimme sopineet, että hetken lähestyessä minä ja avustajani matkaamme Kuopioon, sillä halusin olla mukana tässä ainutkertaisessa hetkessä.

Maanantaina 11.5.2015 Foxy sai keisarileikkauksella kaksi vaaleaa ja kaksi mustaa pentua, joista narttuja oli kolme ja uroksia yksi. Pennut olivat syntyessään lähes 500-grammia, minkä vuoksi Foxy ei olisi pystynyt synnyttämään pentuja normaalisti. Pie-

nistä alun hankaluuksista huolimatta sain koiraperheen kotiin 16.5.2015. Minun tehtäväni oli huolehtia emän ruokinnasta, leikkaushaavan puhdistuksesta, sekä pentulaatikon siisteydestä. Pentuja tuli päivittäin kosketella, jotta ne tottuisivat pienestä pitäen käsittelyyn. Tärkeää oli seurata myös pentujen painon kehitystä. Uskomatonta, miten kovin pieni ja sokea pentu pystyi liikkumaan niin vauhdikkaasti pentulaatikossa. Pennut etsivät turvaa ja lämpöä toisistaan ja usein löysinkin pennut toistensa päältä nukkumasta.

Tässä vaiheessa päätimme myös antaa pennuille nimet. Koska tämä oli d-pentue, kaikkien pentujen nimien tuli alkaa d- kirjaimella. Vaaleasta uroksesta tuli Daro ja vaaleasta nartusta Duxi. Mustat nartut saivat nimekseen Deisi ja Diala. Kuitenkin tähän päi-

vään mennessä nimet ovat jo vaihtuneet.

Foxy imetti pentuja neliviikkoisiksi, jolloin aloin antaa pennuille kiinteätä ruokaa pienissä erissä. Huomasin heti, että pennuista kaksi oli hyvin nopeita syömään. Ei kai ne muuten labbiksia olisikaan! Pentujen ollessa neljän ja kuuden viikon ikäisiä, meillä ei ollut enää mattoja lattialla ja yleensä ovet olivat ulos asti auki. Pennut osasivat juosta sekä niille oli kehittyneet jo hampaat, jolloin Foxy alkoi kieltäytyä imettämisestä. Siksi sisällä juokseminen ja emän takaa-ajaminen sekä keskenään painiminen oli parasta leikkiä ikinä. Minun onnekseni oli kesä ja täällä maaseudulla ei piha-alan puutteesta ollut ongelmaa.

Haikeana hyvästelin juhannuksen jälkeen kolme pentua, jotka lähtivät maailmalle uusiin pentukas-

vatusperheisiin. Yksi pennuista jäi minulle vielä kahdeksi viikoksi, jolloin saimme tutustua pennun kanssa paremmin. Myönnetään, että Duxista tuli minun lellikipentu. Sain opettaa niinkin lyhyessä ajassa pennulle esimerkiksi kaulapannan pitoa, hihnassa kulkemista ja istumista ruokakupin edessä. Oli hauskaa seurata, miten Duxi otti emästään mittaa aika-ajoin ja välillä leikittiin niin kovasti, että minun piti jo komentaa.

Kaikki kiva loppuu aikanaan ja niin saatoin Duxinkin maailmalle. Silloin tyhjiys ja hiljaisuus laskeutuivat meille. Esimerkiksi päivittäiset lenkit taittuivat Foxyn kanssa kahdestaan, mikä tuntui meistä molemmista oudolle. Kun päivittäisenä huolehdittavana on viisi

koiraa tarkkoine ruoka-aikoinen, ei arki oikeastaan pyöri kuin koirien ehdoilla. Rutiinien avulla pennut oppivat päivärytmiin. Oma-aloitteisuuden ja opas-koirakoulun hyvän yhteistyön avulla pentujen teettäminen onnistuu maalaisjärkeä unohtamatta. Myös vankalla kokemuksella sekä koiran terveydellä ja iällä on huomattava merkitys koiran astutusmahdollisuuksiin. Katsotaan mitä tulevaisuus tuo tullessaan, jos tässä vielä pentuja ruvetaan teettämään!

*Hyvää joulua teille kaikille lukijoille!
Toivottavat Tiina, Kimmo ja opas Foxy*

UNELMIEN OPASKOIRA JA OPPIVAINEN MAKKARAKOIRA

YDE JA OLLE MUUTTIVAT TIINAN ELÄMÄN

Yde ja Olle ovat antaneet **Tiina Borgmanille** itsenäisyyden ja liikkumisen vapauden. **Juha Herttuainen** suosittelee opaskoiria muillekin näkövammaisille nuorille. Opaskoirat voisivat toimia myös terapiakoirina.

*Teksti: Marianne Tenhami
Kuvat: Ali Kinnunen*

Tiina Borgman, 19, opiskelee abivuottaan Vuosaaren lukiossa. Lukiolaisen harrastuksiin kuuluu lenkkeily opaskoiran kanssa. Ensimmäisessä oli Yde, nyt Tiinaa opastaa nuori Olle, jota hän kutsuu hellästi Possuksi. - Opaskoirat ovat muuttaneet elämäni. Ennen Yden tuloa perheeseemme en voinut liikkua juurikaan missään. Nyt voin liikkua paljon itsenäisemmin ja uskallan mennä vapaammin, eikä liikkumista tarvitse jännittää. Se on minulle todella iso juttu. Olen toiminnallisesti sokea ja reitittäminen ja reittien hahmottaminen on minulle mahdotonta. En pysty yhtään hahmottamaan ympäristöäni: reitti takaisin jostain on minulle ihan erilainen kuin menoreitti kyseiseen paikkaan, Tiina havainnollistaa tilannettaan.

Yde oli minun paras kaveri

Opas Yde Näkövammaisten Keskusliiton Opaskoira-koululta oli menettänyt käyttäjänsä. Tiina perheensä halusi rauhallisen eläkekoiran ja liittyi opaskoirakoulun eläkekoirajonoon.

- Meille soitettiin ja kerrottiin, että täällä olisi kahdeksanvuotias Yde, joka kaipaa kotia. Menimme katsomaan Ydeä ja se osoittautui ihan mahtavaksi koiraksi, Tiina selittää. Koska Yde oli vasta kahdeksanvuotias, sen ei oikeastaan olisi edes tarvinnut siirtyä eläkkeelle ja tässä sattuma puuttui peliin. Yden alun perin oppaaksi kouluttanut **Juha Herttuainen** oli tutustunut Borgmaneihin Näkövammaisten Lasten Tuen leireillä ja tiesi Tiinan tilanteesta.

- Yde otti Tiinan omakseen ja alkoi huolehtia hänestä. Se toi hänet vieraista paikoista kotiin, kun tyttö ei tiennyt reittiä. Aloin miettiä, voisiko Yde toimia opaskoirana Tiinalle, vaikka koiralla ei enää virallista opaskoiran statusta ollutkaan ja tyttö oli tuolloin alaikäinen. Voin suositella täsmäkoulutettua opaskoira alle 18-vuotiaille näkövammaisille nuorille, joka samalla toimisi heidän terapiakoirana. Se auttaa näkövammaista nuorta luomaan omaa identiteettiä ja tuo hänelle itsenäisyyttä. Koiran käyttö täytyy kuitenkin olla ammattilaisten tarkassa valvonnassa, Juha painottaa.

Tiinan ja Yden kohdalla kaikki sujui hienosti. Juha

tuli katsomaan Ydeä eläkeläiskotiin ja alkoi kouluttaa siitä opaskoiraa Tiinalle.

- Minulla ei ollut ennen tätä ollut minkäänlaista käsitystä opaskoirista. Juha antoi minulle mustat valjaat ja siitä se lähti. Yde oli ihan mahtava opaskoira. Se oli jo niin kokenut, ettei sille tarvinnut enää paljon mitään opettaa. Se oli unelmien opaskoira, Tiina hehkuttaa. Hänen mukaansa Yde oli loistava reitittäjä: opaskoirakko lähti kotoa lenkkeilemään ja Tiina iloitsi vapaasta, itsenäisestä liikkumisesta, kun voi mennä opaskoiran kanssa ihan minne haluaa, eikä tarvinnut vanhempia tai jotain avustajaa mukaansa. Yde ja Tiina osasivat reitin Näkövammaisten Palvelu- ja Toimintakeskus Iirikseen ja kauppaan. Lisäksi heillä oli kotona Vuosaarella viiden kilometrin lenkki.

- Yde oli rauhallinen koira, joka kiintyi nopeasti perheenjäseniinsä. Se oli tarkkaavainen opastuksessa, osasi noutaa tavaroita ja etsiä ihmisiä. Siitä tuli minun paras kaveri. Oli tosi mukavaa, kun koulupäivän jälkeen sai olla jonkun kanssa ja pääsi lenkille. Olimme yhdessä kolme vuotta, Tiina muistelee jo Sateenkaarisillalle siirtynyttä parasta ystävänsä.

Koulun maskotti Olle

Heti täytettyään 18 vuotta Tiina meni opaskoirajoon ja puolen vuoden päästä hän pääsi esikurssille Opaskoirakoulu Viikseen. Viime vuoden syyskuussa hän sai kutsun yhteistyökurssille, jonka tyttö kävi syyslomallaan. Loppuosa kurssista toteutettiin kotipaikkakoulutuksena, koska hänen oli käytävä koulua opaskoirakurssituksen ohella.

- Yritin etsiä Tiinalle samanlaista koira kuin Yde oli ja kyllähän Olle Tiinalle sopii. Sekin on hyvin reittitietoinen koira, myös Ollen kouluttanut Juha myhäilee. Tiinakin on tyytyväinen nykyiseen oppaaseensa.

- Olle on tietysti kokemattomampi opaskoira kuin Yde, koska on vielä niin kovin nuori. Se on kuitenkin jo nyt tosi hyvä reitittämään ja tuo minut aina kotiin. Sillä on tosi hyvä paikallaanolo ja se opastaa eri ympäristöissä rauhallisesti. Se oppii joka päivä uutta, hän kiittelee.

Kaksivuotias Olle osaa samat reitit kuin edeltäjänsä. Lisäksi se opastaa Tiinaa koulumatkoilla ja koulussa.

- Olle auttaa minua tosi paljon koulussa. Sen avulla hahmotan paremmin koulurakennuksen sisältä ja löydän eri luokkiin, ruokalaan ja kaapilleni. Se osaa myös etsiä ihmisiä, Tiina kuvailee. Hän kertoo ihmisten suhtautuvan koiraan koulussa yllättävän hyvin.

- Kukaan ei ole tullut valittamaan Ollesta mitään. Siitä on tullut koulun maskotti: opettajat rakastavat sitä ja oppilaat tykkäävät siitä. Ihmiset tulevat jut-

telemaan minulle enemmän ja saan koulussa muilta oppilailta paremmin ja enemmän apua, kun liikun opaskoiran kanssa, hän iloitsi. Olle osaa pitää kiinni saavutetuista eduistaan.

- Se löytää ruokalan todella helposti, koska on oppinut että koulun keittäjätädit antavat sille aina koulupäivän jälkeen makkaraa. Emme pääse kotiin, ennen kuin olemme käyneet ruokalassa hakemassa Ollelle makkaran, koirankäyttäjät nauraa.

Nelivuotisen lukion jälkeen Tiina haluaa mennä Ollen kanssa yliopistoon.

- Minua kiinnostaa historia. Olen pitänyt ja ollut kiinnostunut historiasta oppiaineena jo nyt koulussa. Myös erilaiset kulttuurit kiinnostavat minua, hän toteaa. Nuorelle naiselle on myös itsestään selvää, että hän muuttaa Ollen kanssa pois kotoa.

- Totta kai! En minä sinne kotiin ajatellut jäädä!

Talo Magadanin alueella Mantrikovan kylässä Nabereznaja-kadulla (Набережная улица). Magadan sijaitsee Ohotan meren rannalla Venäjän Kaukoidässä ja se on Euraasian mantereen rannikolla itäisin piirikunta, johon on tieyhteys.

LEIVOSEN LAULU

“Tervehdys! Minun nimeni on Solveiga.”

*Teksti: Solveiga Vildmane
Muistiin merkitsi: Zaiga Kļaviņa
Kuvat: Solveiga Vildmanen kotiarkisto*

- Asun Latviassa, Liepājan kaupungissa äitini ja poikani **Valentins**:n kanssa. Asumme kauniissa, suuressa omakotitalossa merenrannan lähistöllä. Meillä on kaksi koiraa. Toinen on malamutti, joka asuu pihassa ja esittää talomme vahtia ja toinen on sekä lemmikkini, että myös pelastajani, koska se tekee opaskoiran työtä. Opaskoirani nimi on Ulla, mutta kutsumme sitä rakkaasti Ulla-pullaksi, koska se on pehmeä, lempeä ja suklaanvärinen. Vietämme koko ajan yhdessä. Mutta tällä kertaa tahdon kertoa muista koirista, joilla on ollut tarkoitus elämässäni.

- Silloin kun Latvia ja Venäjä olivat yhden suurvaltion eli Neuvostoliiton osia, isäni Visvaldis lähti kaukaiseen pohjoiseen ansaitsemaan rahaa. Siellä hän

Äiti Tatjana, veli Vladimirs, Solveiga ja isä Visvaldis.

tutustui äitiini, ja niin vuonna 1977 Magadanin alueella Mantrikovan kylässä eli oikein kaukana Latviasta - napapiirin takana, synnyin minä. Tuon kylän asukkaiden päätyö oli kullan etsiminen ja isäni ollessaan sähkömiehenä tunsu hyvin kullan etsimisen tekniikkaa.

Kalastusreissulla, isä Visvaldis (tuttavallisesti: Igors) ohjaa venettä.

- Talvi pohjoisessa oli kuin loppumatonta yötä, mutta kesällä emme nähneet auringonlaskua. Huolimatta siitä, että kesä oli lyhyt ja talvi pitkä, kaikki omistivat omia puutarhoja ja kasvihuoneita. Meillä oli kaunein puutarha ja saimme parasta satoa, koska latvialaiset ovat tietysti parhaita viljelijöitä. Isäni oli epätavallisen loistava metsästäjä ja kalastaja. Hän oli hauska ja ystävällinen ihminen, joka ei koskaan valittanut eikä jaksanut olla pitkään vihainen kellekään. Hän rakasti kovin niin minua ja äitiäni, kuin myös koiria. Koirat olivat kaikilla tuon kylän asukkailla – tavallisesti ne olivat laika-koiria tai suden ja laikan risteymiä. Laikat ovat oikein kauniita eläimiä – möyheitä ja erivärisiä. Koiria ei pidetty kytkettyinä. Jokainen koira tunsu alueensa ja vahti sitä ahkerasti. Koiratappeluja sattui hyvin usein. Jokainen koira rakasti omaa isäntäänsä ja hänen perhejäseniään, mutta katseli vieraita vihamielisesti, joskaan ei koskaan hyökkänyt kenenkään päälle, vaan haukkui äänekkäästi.

- Koiramme söivät saalistettua lihaa tai kalaa, emmekä koskaan olleet kuulleet kuivaruoasta. Samoin, ei ollut ominaista syöttää koirille puuroja tai vihanneksia, mutta metsässä eläimet söivät marjoja mielellään. Perheellämme on aina ollut vähintään kaksi koira. Surullisia hetkiäkin joskus sattui. Meillä oli kaunis mustavalkoinen koira Ara, jolla oli kovin möyheä turkki ja iloinen luonne. Eräänä syksynä se katosi yhtäkkiä jäljettömiin. Kukaan naapureistamme ei ollut nähnyt sitä. Odotimme kauan ja toivoimme, että ehkä Ara palaa takaisin pitkältä matkaltansa,

mutta tätä ei koskaan tapahtunut. Sen jälkeen tuli kylmä talvi, ja eräänä päivänä satuimme näkemään lemmikkimme... naapurin päässä hattuna. Tunsimme kyllä heti koiramme, mutta meillä ei ollut yhtään mitään todisteita. Silloin isäni totesi: "Enhän minä aio pyydystää naapurin punaista Dinaa ja tehdä siitä itselleni kaulusta!"

- Meillä oli vielä yksi oikein hyvä koira, jonka nimi oli Fords. Sen isä oli aito susi. Fords syntyi samana päivänä kuin minä ja se eli kanssamme 14 vuotta. Se oli oikein hyväntahtoinen, kiva ja samanaikaisesti myös omaperäinen. Kun lähdimme kalastamaan, Fords lähti mukaamme. Sillä oli tapana hypätä keskellä jokea veneestä pois ja uida itsenäisesti rantaan. Sillä aikaa, kun pystyimme telttaa, kalastimme tai istuimme nuotion luona, se juoksi metsässä ja jahtasi metsäeläimiä – hirviä ja villisikoja. Metsästä kuului ilmeikästä eläinten jalkojen juoksuääntä. Sen jälkeen, kun Fords oli juossut tarpeekseen, se tuli rauhallisesti nuotiomme luokse nukkumaan. Se nukkui myös ulkona metsässä, jossa oli paljon sieniä. Fords kutsui meitä ulinallaan poimimaan niitä. Kerran Fords toi naapurimme pihalta mukanaan punaisen naaraskoiran. Ne molemmat sijoittuivat asumaan Fordsin koppiin. Kiinnostavaa oli se, että Fords huolehti paljon omasta "toisesta puoliskostaan", mutta puri kuoliaiksi kaikki pennut ja siksi sillä ei ollut jälkeläisiä. Se on tosi ihmeellistä!

Keskikoulu seitsemännen luokan luokkakuva, edessä vasemmalla Solveiga ja makuulla laika-rotuinen koira. Alakuvassa Solveiga 13-vuotiaana.

- Isäni oli ystävä tšuktšien kanssa, jotka asuivat aika kaukana meistä. Hän kävi usein metsästämissä heidän kanssaan sekä auttoi heitä. Tšuktšit halusivat kiittää isääni ja lahjoittivat hänelle kovin ihanan pennun. Se oli tyttö ja sen nimi oli Volga. Se ei ollut turhan kaunis, mutta sillä oli fantastinen hajuisti ja loistava metsästyskyky. Volga oli oikein hyvántahoton, mutta se vihasi alkoholia. Viha ei kuitenkaan ollut aggressiivisuutta juopuneita ihmisiä kohtaan, koska se ei edes mennyt heidän luokseen. Volga pidettiin parhaana koirana koko kylässä. Kuitenkin siellä oli yksi naapuri, joka tunsu suurta kateutta. Hän yritti tappaa koiramme, muttei onnistunut – vain Volgan kaula vahingoittui. Voi sitä valtavaa veren määrää ja tuntui, ettei mikään voinut pelastaa koiramme. Ympäristössämme ei ollut eläinlääkäreitä. Isäni juoksi lähimpään sairaalaan ja pyysi sydämellisesti sairaanhoitajalta erityisiä neuloja sekä lankaa. Sen jälkeen hän pesi spriillä kätensä ja rukoillen Jumalaa ompeli haavan itse yrittäen pelastaa koiramme. Volga oli tajuton muutaman päivän, mutta se onnistui jäämään eloonsa. Se tuli nopeasti terveeksi eikä menettänyt omia ainutlaatuisia kykyjään, vaan alkoi rakastaa isääni aina vahvemmin. Isäni riiteli naapurimme kanssa, muttei heistä tullut kuitenkaan vihollisia.

Koti meni virran mukana...

- Asuinalueemme ihmisillä oli vielä yksi kiinnostava ominaisuus – heidän talonsa eivät koskaan olleet lukittuina, koska kukaan ei varastanut mitään. Talomme sijaitsi joen lähellä. Joka kevät, kun tuli tulva-vesi, olimme huolissamme siitä, että vesi saavuttaa talomme. Ja eräänä päivänä se sitten tapahtui. Vesi

alkoi nopeasti virrata sisään ja talomme alkoi vajota. Veimme mahdollisimman nopeasti kaikki tavaramme, jotka voimme vielä ottaa, talosta ulos. Myöhemmin näimme, miten virta vei talomme pois... Näin kului lapsuuteni.

Solveiga ja Fords-koira, joka oli suden ja laikan risteytys.

Solveiga ja nykyinen opaskoira Ulla. kuva: Ali Kinnunen

- 1990-luvulla Latvia tuli taas itsenäiseksi tasavaltsiksi ja Venäjällä alkoivat suuret muutokset. Kullan etsiminen pohjoisessa oli keskeytetty ja päätimme palata Latviaan. Äitini jäi järjestämään viimeisiä muuttamiseemme liittyviä asioita ja minä tulin isäni kanssa takaisin Riikaan. Latvian ja Venäjän rajan lähellä meidät heitettiin junasta ulos, koska meillä ei ollut sopivia passeja eikä viisumeja. Isäni ei hämentynyt siitäkään tilanteesta. Hän sanoi näin: "Yritämme löytää toisen rajanylityspaikan ja ylitämme rajan jalkaisin - ehkä se onnistuu." Niin toimimme ja tietysti eksyimme. Yhtäkkiä tapasimme jonkun hevostähtäjä ajavan vanhan miehen, joka kysyi meitä, olimmeko menossa Latviaan. Halusimme saada tietää, miten voimme suorittaa rajanylityksen. Mies näytti meille suuntaa ja sanoi, että meidän pitää lähteä sinne polkua pitkin. Tuo polku vei meidät kamomillasaunioille. Koska se tapahtui kesäkuussa, kamomillasauniot olivat vielä kukassa. Mutta oli vaikeaa ihmetellä niiden kauneutta, kun meillä oli niin paljon matkalaukkuja mukana ilman pyöriä! En kestänyt sitä ja aloin itkeä, mutta isäni yritti rauhoittaa minua: "Katso tyttäreni, kuinka kaunista

on ympärillä, kuinka kauniisti leivoset laulavat!" Ja totta – sellaista kauneutta en ollut koskaan nähnyt! Kävelimme niityn poikki ja se matka tuntui loputtomalta. Sitten näimme yhtäkkiä, että meitä vastaan tuli nainen lehmän kanssa. Kysyimme: "Tiedättekö, missä rajanylitys sijaitsee?" Ja hän vastasi: "Olette jo Latviassa!" Nyt isänikin alkoi itkeä, mutta ne olivat ilon ja onnen kyyneliä. Tuo nainen kutsui meidät luokseen, kattoi pöydän, antoi meille ruokaa ja sellitti myöhemmin, miten pääsisimme bussipysäkille.

- Sellainen oli tulomme Latviaan. Saimme järjestelyä vähitellen kaikki asiakirjamme ja ostimme perheemme ansaitsemilla rahoilla kauniin talon Liepājasta. Nyt isäni istuu enkeleiden kanssa taivaan reunalla. Sattui niin, että 10 vuotta myöhemmin menetin näköni sairauden takia. Mutta isäni on aina sydämessäni, hän on aina kanssani. Hänen elämänilonsa sekä hyväntahtoisuutensa auttoi minua selviämään vaikeuksista. Tunnen itseni tosi onnelliseksi. Rakastan kaikkia ihmisiä ja eläimiä, erityisesti äitiäni, poikaani ja Ulla-pullaa ja lempilauluni on leivosen laulu.

Teksti ja kuvat: Valeriina Silas

MELONTASEIKKAILU LATVIASSA

Kaksikymmentäyksi innokasta retkeilijää kokoontui viime heinäkuussa Kaakkois-Latviaan näkövammaisille tarkoitetulle kanoottiretkelle. Edessä oli kahdeksankymmenen kilometrin mittainen koetus Krāslavan tuntumasta Daugavpilsiin kahden päivän aikana. Reippaasti virtaava Daugava- eli Väinäjoki pistäisi melko kokemattoman porukan taidot testiin.

Latvian reunalle

Lähdimme kohti Latviaa kesäkuun viimeisenä maanantaina puolilta päivin. Minä hoidin kuskin hommat ja miehelleni **Jannelle** oli varattu apukuskin tehtävä. Takapenkillä istuivat nelivuotias **Arttu** ja viisivuotias **Alina**. Takakontista kassien ja pelastusliivien keskeltä häkistään löytyi Jannen opaskoira Uno. Ajoimme sinisen menopelimme lauttaan ja seilasimme Tallinaan. Tiistaina ajoimme Latviaan Riian pohjoispuolelle, missä yövyimme.

Keskiviikkona ennen puoltapäivää porukkamme lähti kohti Krāslavaa. Aluksi matkaa tehtiin kahden, lopuksi neljän autokunnan voimin. Kokoonnuimme

Kahteen suurempaan kanoottiin olisi mahtunut kaksitoista melojaa kumpaiseenkin (vasemmalla). Monelle tämä oli ensimmäinen kerta kanootissa. Päivän ensimmäinen tauko ja innokkaimmat kiiruhtivat uimaan auringon paistaessa kirkaalta taivaalta. Matkalla Kräslavaan pysähdyimme toviksi tutun pastorskan puutarhaan kahvitauolle.

Skerškäni-nimiselle leirintäalueelle, missä osa retkueesta jo odottelikin meitä. Illan ohjelmaan kuului melojatuttaviin tutustumista, saunomista ja saslikin syömistä. Kanssakäyminen oli paikoin haastavaa kielimuurin vuoksi. Nuotion ääressä puhuttiin niin latviaa, venäjää, viroa, suomea, saksaa kuin englantia. Mitä tahansa, millä itsensä sai ymmärretyksi. Käsi-likkeistä oli tavallista vähemmän hyötyä, sillä suurin osa porukasta oli näkövammaisia. Väki viihtyi nuotiolla myöhään. Meidän oli kuitenkin pakko kömpiä makuupusseihimme hyvissä ajoin varmistaaksemme lapsille riittävän pitkät yönöt.

Kanootit vesille

Aikatauluista ei juuri kannettu huolta. Torstaiamuna joku kertoi meille, että yhdeltätoista pitäisi olla rannassa. Se oli kaikki, mitä tiesimme päivän ohjelmasta. Olimme omatoimisesti järjestäneet aiemmin aamulla asiat niin, että meidän perheemme kulkisi pienimmällä kanootilla. Näin vältimme mahdolliset kielimuurin aiheuttamat ongelmat sekä varmistimme meille mahdollisimman turvallisen matkan. Jälkimmäisestä syystä Uunokin jäi poikkeuksellisesti rannalle entisen kouluttajansa **Juhan** huostaan.

Yhdentoista maissa istuimme kanootissa ja odotimme, että kaksi muuta kanoottia saataisiin vesille. Keltaiseen kanoottiin lastattiin seitsemän latvialaista retkeilijää kolmen opaskoiran kanssa, punaiseen neljä virolaista ja kolme latvialaista myös kolmen koiran kanssa. Yhteensä vesille lähti siis kahdeksantoista melojaa ja kuusi koira. Lapsia tai nuoria omissamme lisäksi oli kolme. Rannalle jäi kolme henkeä hoitamaan muun muassa autojen siirrot seuraavalle leirintäalueelle.

Lähdimme kaikki rannasta yhtä matkaa. Minulle vesilläolo oli luontevaa, sillä olin istunut kanootissa kaikki lapsuuteni kesät. Jannekin oli kanssani tutustunut melonnan saloihin. Niinpä alun haparoinnin jälkeen kulkumme vakiintui tasaiseksi puurtamiseksi. Kaksi muuta kanoottia kolautti ensimmäisen virtapaikan kohdalla kiviin, mutta tilanteista selvitettiin ilman kaatumisia ja vain parilla ärräpäällä. Koskenpoikasen ohitettuamme käännyimme mutkassa ja edessä oli pitkä osuus hurjassa vastatuulesa. Hetken jo ehdin ajatella, lähdimmekö kulkemaan jokea väärään suuntaan. Niin tuskaisen vaikealta eteneminen tuntui siinä puhurissa. Onneksi mutkitteluva joki toi helpotuksen seuraavassa kaarteessa ja tuuli oli kuin pois pyyhitty.

Porukka hajoaa

Olimme meloneet tunnin ja me tarvitsimme tauon. Punainen kanootti oli hävinnyt näkyvistä viisitoista minuuttia aiemmin saatuaan työnjaon sille mallille, että heidän vauhtinsa kasvoi muita huomattavasti suuremmaksi. Me jälkijunalaiset sen sijaan ohjasimme menopelit kauniille hiekkarannalle ja hengähdimme hetken auringosta nauttien.

Matka jatkui yhtä matkaa keltaisen kanootin kanssa. Meloimme Jannen kanssa tasaisesti eteenpäin ja jossain vaiheessa huomasin kavereiden jääneen vähän jälkeen. Välillä he ottivat rennosti ja antoivat virran viedä kanoottia sen sijaan, että olisivat meloneet. Meillä sen sijaan oli pieni kiire. Olimme jo tauolla tajunneet, että edessä olisi vielä monta tuntia melomista. Aurinko paistaa porotti ja lämmintä oli lähes kolmekymmentä astetta. Olimme ottaneet mukaan puoli litraa juomavettä jokaiselle sekä lapsille pienet sipsitölkit. Näiden lisäksi meillä oli vain kanssamelojamme **Andriksen** lapsille antama pieni suklaalevy.

Tilanne alkoi hahmottua. Ennen leiripaikkaa meille ei oltu järjestetty evästaukoa eikä juomatäydennystä. Emme olleet hoksanneet tätä aamulla, vaan

jostain syystä olimme olettaneet, että matkalla olisi jotain. Vaikka lapsemme olivat kokeneita matkaajia niin autossa kuin kärryissäkin, emme uskoneet heidän jaksavan istua tuntitolkulla paikallaan kanootin penkillä. Välimatkamme toiseen kanoottiin alkoi siis kasvaa hiljalleen. Pidin kuitenkin huolen, että mikäli heille sattuisi jotain, olisimme vielä niin lähellä, että voisimme auttaa.

Maata näkyvissä

Matka jatkui kauniin joen kuljettaessa meitä. Rannassa vilahti piisami tai ainakin jokin sen sukulainen. Ohittamiemme kivien päälle oli naurulokit tehneet pesänsä ja nyt kivillä seisoivat useita poikasia. Virtapaikkoja tai pieniä koskia tuli tasaiseen tahtiin, mutta ne eivät aiheuttaneet huolta. Ohitimme metsässä puun alla makoilleen lehmän.

Kaksi tuntia melottuamme oli pienen tauon paikka. Mutkan jälkeen paljastui riittävän suuri hiekkaranta molemmille kanooteille ja ohjasin vihreän veneemme rantaan. Toisia ei vaan kuulunut, taisivat jäädä mutkaa ennen olleelle pienemmälle hiekkasuudelle. Pidimme pienen tauon ja jatkoimme, kun keltainen kanootti ilmestyi mutkan takaa. Suklaat ja sipsit oli nyt syöty, vedet olivat melko lopussa. Monen viikon ulkoilun tuoma pohjarusketuskaan ei auttanut, vaan jalkani alkoivat punoittaa.

Meloimme puolitoista tuntia ja aloimme olla melko

Alina ja Arttu pitivät huolta siitä, että olimme kaikki päästä varpaisiin hiekassa odoteltuamme pelastajia puolisen tuntia.

poikki. Silloin näimme leirintäalueen. Tiesimme, että määränpäämme olisi sillä alkava paikka, siinä kaikki. Soitin ja kysyin, olimmeko nyt oikeassa paikassa. Kuvailin katoksia mäen päällä, penkkejä ja pöytiä laiturilla ja punavalkoista lippua liehumassa. Koska luurin päässä ei oltu varmoja, olimmeko nyt oikeassa paikassa, sanoin meidän jatkavan matkaa. Soitaisivat sitten kun asia varmistuisi. En nähnyt edellä mennyttä punaista kanoottia rannassa ja olin varma, että he olisivat tulleet jo sinne, jos paikka olisi ollut oikea. Koska keltaista kanoottia taaskaan ei näkynyt missään, emme voineet kysyä heiltä neuvoa. Matka jatkui hissukseen eteenpäin. Kun näimme keltaisen kanootin ja sen jatkavan ohi leirintäalueen, olimme varmoja, että suunta oli oikea.

Ikävä yllätys

Jatkoimme hammasta purren matkaa. Lapset alkoivat väsyä, mutta eivät halunneet mennä tukevan kanootin pohjalle nukkumaan. Nuhainen Arttu alkoi itkeä. Hän halusi jonnekin, missä sai syödä. Hän halusi pois. Melonnan ohessa pyrin ohjaamaan allapäin olleiden lasten ajatuksen heidän lempiohjelmiinsa, lauluihin ja satuihin. Janne alkoi hermostua. Väsymys alkoi painaa ja aivot olivat jo melkoista puuroa. Nestehukka vaivasi, samoin nälkä. Kova rasitus tuntui lihaksissa.

Olimme meloneet puolitoista tuntia ilman pysähdyksiä. Päätimme, että suuntaisimme mutkassa näkyvälle hiekkarannalle ja pitäisimme pienen tauon. Silloin puhelimeni soi. Juha soitti ja ilmoitti, että

Ensimmäinen leiriö vietettiin teltoissa. Yhteensä alueelle oli pystytetty kymmenkunta monenkirjavaa telttä.

aiemmin ohittamamme leirintäalue olisi ollut juuri se, mihin olisi pitänyt pysähtyä. Järkytyimme. Emme voisi mitenkään meloa takaisin vastavirtaan, meillä ei ollut enää voimia siihen. Ehdotimme, että jostain järjestettäisiin moottorivene, mikä hinaisi meidät takaisin. Uutinen vei loputkin voimat. Nostimme melat ilmaan, annoimme kovan vastatuulen kuljettaa meidät hieman taaksepäin pienelle hiekkapenkereelle ja istuimme siihen odottamaan apua.

Vajaa puoli tuntia myöhemmin saimme tiedon, että lähellä saattaisi olla leirintäalue. Päätimme, että yritäisimme päästä sinne, sillä nykyisestä paikasta meitä ei kuitenkaan voisi noutaa autolla. Nousimme vielä kanoottiin ja lähdimme puskemaan vastatuuleen. Kun tulimme edessä näkyvään, vasemmalle kaartuvaan mutkaan, näimme rannassa kalastajan. Kaipa hän luuli meitä kalastuslupatarkastajiksi, sillä mies siirtyi ripeästi autolleen eikä vastannut huutoihimme kysellessämme leirintäalueesta. Onneksi lähellä oli kaksi venäjää puhuvaa nuorta miestä, jotka ystävällisesti auttoivat meitä ja kertoivat osittain elekielellä leirintäalueen olevan viiden minuutin päässä.

Pelastuspartio

Viiden minuutin melomisen jälkeen olimme kuin olimmekin leirintäalue Ozeannan kohdalla. En nähnyt laituria missään, sillä meidän ja mäen päällä oli

leen leirintäalueen välissä oli tiheä pusikko. Koska en missään nimessä halunnut mennä alueen ohi, ohjasin kanoottimme vesiviidaktoon, kuten me sitä kutsuimme. Lapsista se oli jännittävää ja hauskaa. Osuus oli todella matala, mutta selvisimme rantaan vain yhdellä pohjakosketuksella. Rämpießämme villiintyneessä hernepellossa, leirintäalueelle tullut Zaiga käveli meitä vastaan. Hän opasti Jannen ja lapset pellon poikki auton luokse samalla kun minä lähdin siirtämään kanoottia edempänä olleelle laiturille.

Olin aivan poikki. Hoin itselleni: "Nyt ei saa kaatua, nyt ei saa kaatua". Sain kuin sainkin kulkupelimme oikealle kohdalle rantaan. Kiitos siitä kuului osaltaan toiselle pelastajistamme, **Velgalle**. Hän juoksi rannassa heiluttaen pyyhettä päänsä päällä, jotta näin puskiensa seasta, minne mennä. Vedimme kanootin ylös vedestä ja kävelimme hissukseen autolle. Olimme meloneet yhteensä noin 55 kilometriä, josta 13 kilometriä ylimääräistä.

Leirintäalueella meni vielä tovi. Olimme ensimmäiset pelastetut. Söimme leipää ja nakkeja suoraan paketista sekä joimme paljon vettä. Lapset keräsivät kukkia ja kuljettivat kanootinmeloja piiloon. Olin punainen kuin rapu. Reisiini ja otsaani koski. Juhan tultua paikalle ja saatua kanootin auton katolle, ajoimme kaikki takaisin Slutiškiin – leirintäalueelle, mihin meidän olisi pitänyt pysähtyä. Muista melojista ei tuolloin ollut tietoa.

Rajavyöhykkeelle

Kello oli kahdeksan illalla, kun lähdimme ajamaan kohti meille varattua mökkiä. Kävin kaupassa lasten nukkuessa sikeästi takapenkillä. Kello oli puoli kymmenen, kun olimme perillä Valko-Venäjän raja-alueella olevalla mökillä. Söimme jäätelöä, mutta muuta emme jaksaneet tehdä. Suihkuunkaan emme päässeet, sillä jostain syystä lämminvesivaraaja ei ollut päällä. Mennessäni nukkumaan emme tienneet mitään muista. Istuin sängylläni maailman keinuessa ympärilläni ja toivoin, että heidät löydettäisiin kunossa.

Lopulta kaikki löydettiin. Edellä kulkenut kanootti oli löytänyt toisen leirintäalueen, josta heidät noudettiin meidän jälkeemme. Viimeinen seurue olikin hankalampi tapaus. He olivat meloneet kanootin rannalle ja jossain vaiheessa päättäneet lähteä jalan etsimään leirintäaluetta. Tämä oli merkittävästi vaikeuttanut heidän paikallistamistaan. Hilpeällä päällä ollut seitsikko oli kuitenkin löydetty joskus yhden tai kahden aikaan yöllä. Väsyneinä, nälkäisinä ja naarmuilla rämmittyään metsissä ja pusikoissa ilman suuntaa.

Toisen melontapäivän aamuna tunnelma leirintäalueella oli raukea.

Melomattomuuspäivä

Me emme meloneet enää seuraavana päivänä. Päätimme sen jo torstaina matkan venyttyä kohtuuttoman pitkäksi. Tarkoituksenamme oli antaa lapsille mukava kokemus ja pelkäsimme, että toinen hyvin pitkä päivä auringonpaisteessa pyllä puuduksissa ei täyttäisi kriteereitä. Muut sen sijaan lähtivät matkaan. Ihailtavan suurella innolla he pakkautuivat kanooteihin myöhään iltapäivästä ja meloivat kanootit perille. Tai itse asiassa kolme kilometriä edemmäs, sillä ennen sitä ei löytynyt kunnollista rantautumispaikkaa. Olimme äärimmäisen iloisia kuullessamme, että kaikki olivat päässeet perille turvassa.

Tämä melontaretki ei varmasti mennyt niin kuin kukaan osallistujista tai järjestäjistä oli suunnitellut. Jälkikäteen tarkasteltuna tehtiin muutamia vaarallisia virheitä itse kunkin taholta. Olisi pitänyt pysyä yhdessä. Olisi pitänyt varata enemmän ruokaa ja juomaa. Olisi pitänyt pitää enemmän taukoja. Olisi pitänyt tietää jo lähdössä, mihin mennään ja mistä sen tunnistaa. Ja muutamia muita. Näistä virheistä kuitenkin otetaan varmasti opiksi ja ensi vuonna lieinee edessä jälleen ikimuistoinen ja upeat rusketusrajat tarjoava seikkailu.

TÄYTTÄ ELÄMÄÄ KOIRAN KANSSA

Helsinkiläinen Annikki Skogster elää aktiivista elämää opaskoiran käyttäjänä.

*Teksti: Kati Pohja
Kuvat Mikko Mäntyniem*

Ahkera ulkonaliikkuja **Annikki Skogster** ja oppaansa Alphonse ovat itä-helsinkiläisille ja vuosaarelaisille tuttu näky pitkillä aamulenkkeillään. Yli 25 vuoden ajan oppaan kanssa kulkeneella Annikilla on ollut yhteensä kuusi koiraa, joista Alphonsen kanssa hän on lenkkeillyt nyt kolme vuotta.

- Vakiolenkkimme aamuisin on joko Mustavuoren tai Porvarinlahden lenkki, joille tulee pituutta seitsemästä kahdeksaan kilometriä. Näitä pitkiä lenkkejä teemme 5–6 kertaa viikossa. Lisäksi päivittäin teemme kaksi lyhyempää ulkoilua, joilla niilläkin on pituutta noin kaksi kilometriä per lenkki. Päivittäin siis ulkoilen kymmenisen kilometriä Alphonsen kanssa. Ilman koiraa se ei varmasti olisi mahdollista, sillä kulkeminen kepin kanssa olisi hitaampaa ja raskaampaa kuin koiran kanssa, kertoo Annikki.

Vuosaaresta Mustavuoreen ja Porvarinlahdelle kulkee kaunis puistokäytävä, ja viimeisen alikulkutunnelin jälkeen maasto on metsässä risteileviä ulkoilureittejä. Metsä on Annikille tärkeä paikka, ja Alphonsekin pääsee siellä juoksemaan vapaana kulkunen kaulassaan.

Monessa mukana

Eläkkeellä oleva 74-vuotias Annikki on koulutukseltaan sosionomi, ja työuransa aikana hän ehti teemmään niin lasten kuntoutusta, ihmisten ja koirien hieromista, kunto-ohjaajan kuin pistekirjoitusohjaajankin töitä. Lisäksi hän toimi Fysioterapia-alan Näkövammaiset ry:ssä puolipäiväisesti palkattuna puheenjohtajana.

- Hiukan pidempi tauko työelämään tuli silloin, kun lapset syntyivät vajaan kahden vuoden välein. Mieheni Kallen työssä oli silloin paljon matkustamista, joten oma työssäkäyntini olisi ollut hankalaa lasten ollessa pieniä. Lasten varttuessa aloin kuitenkin aikapian taas kaivata työelämään mukaan, Annikki muistelee.

Aktiivinen Annikki on toiminut kahteen otteeseen Helsinki-Uusimaan opaskoirakerhon yhteyshenkilönä, jossa hän on järjestänyt yksin ja yhdessä toisten kanssa aluetoimintaa opaskoirakäyttäjille. Kerran kuussa kokoontuva opaskoirakerho järjestää monipuolisia koulutuksia, koiran kanssa treenaamista sekä erilaisia retkiä. Yhteyshenkilölle tulee myös

runsaasti yhteydenottoja ja kysymyksiä opaskoirakäyttäjiltä, lähinnä peesariasioissa ja koiraongelmissa.

- Onhan siinä työsarkaa ollut. Vielä 90-luvulla, kun tietokoneet ja niiden tekniikat eivät olleet kehittyneet eivätkä yleisesti saatavilla, kirjoitin kaikille jäsenille henkilökohtaiset kuukausikirjeet pistekirjoituksella. Lisäksi kirjoitin samat kirjeet näkeville. Nykyinen tietotekniikka ja netin keskustelualueet ovat kyllä helpottaneet tiedonvälitystä, kertoo vuodenvaihteessa yhteyshenkilön vetovastuun nuoremille luovuttava Annikki.

- Meillä on mukavaa toimintaa, johon mukaan ovat tervetulleita kaikki alueen opaskoirakäyttäjät, hän jatkaa.

Tukea yli rajojen

Annikki järjesti vuonna 2014 matkan Tarttoon opaskoirien maaottelua seuraamaan, jolle osallistui noin 14 koirakkoa ympäri Suomen. Samalla reissulla he vierailivat Viron opaskoirakoululla, jonka perustamista ja rakentamista suomalaiset ovat paljon auttaneet. Annikkikin on leiponut ja järjestänyt kahvitusta Näkövammaisten kulttuuripalvelu ry:n näytelmäkerhon esityksiin, joista tuotot on ohjattu lyhentämät-

töminä Viron opaskoirakoululle. Lisäksi hän on neulonut villapaitoja ja sukia Latvian lastenkoteihin ja näkövammaisille.

- Olen kahdesti vierailut Viron opaskoirakoululla, Annikki kertoo. Ensimmäisen kerran silloin, kun toiminta oli vasta aivan alussa ja toisen kerran vuonna 2014, kun toiminta oli jo saatu käyntiin. Ilman varainkeräystä ja lahjoituksia koulu tuskin olisi vielä siinä vaiheessa kuin se nyt on.

Apua onkin tarvittu, sillä koulutetuille opaskoirille on kovasti tarvetta myös Suomenlahden eteläpuolella. Baltiassa opaskoiratoiminta ei ole yhtä hyvällä mallilla kuin Suomessa ja oppaita siellä on vain vähän. Lisäksi näkövammaisten lasten leiri- ja kuntoutustoimintaan on saanut lisäresursseja Suomesta ohjatuilla lahjoituksilla.

Koira osana elämää

Ensimmäisen oppaansa Roopen saadessaan Annikki hahmotti vielä suojateiden viivat ja eteen tulleet pylvää. Roope oli kuitenkin valitettavan lyhytikäinen, ja toisen koiran, Karon, tullessa Annikki teki tietoisin päätöksen, että hän peitti silmänsä koulutuksen ja yhteistoimintakurssin aikana.

- Näin opin luottamaan koiraan ja olemaan itse oh-

jaamatta sen työskentelyä, sanoo Annikki.

Kuuden koiran kokemuksella Annikki kertoo, että koirasta kyllä huomaa millaisessa kodissa se on vartunut, onko se saanut rauhaa, rakkautta ja rajoja. Opaspentuperheille hän lähettää suuret kiitokset, sillä ilman heidän työtään oppaita tuskin voitaisiin kouluttaa. Koulutuspuolelta hän puolestaan toivoisi, että tuleville oppaille edelleen opetettaisiin noutaminen eli esineiden nostaminen maasta.

- Siitä olisi paljon apua meille näkövammaisille. Opetin itse pitkäaikaisen oppaani Indin nostamaan maahan tipahtaneet tavarat, ja se tulikin siinä niin hyväksi, että osasi nostaa jopa kolikon paljaalta lattialta. Mutta jos koira osaisi nostaa edes maahan tipahtaneen käsineen, niin siitäkin olisi meille näkövammaisille paljon apua.

Opaskoira on näkövammaiselle käyttäjälleen erittäin merkittävä itsenäistä liikkumista mahdollistava apuväline. Elävänä olentona sillä on kuitenkin myös hoivan ja huolenpidon tarpeita, joita ei voi ohittaa.

- Koira on terveyteni ja psyykeni hoitaja, joka mahdollistaa minulle ulkoilun ja metsään pääsyn, Annikki miettii ja jatkaa - Ensimmäisten koirien kanssa opetettiin pitämään aika tiukkaakin kuria. Nykyään taas liikaa alistamista ohjeistetaan välttämään, ja onhan tässä vuosien varrella tullut itsekin muututtua. Yksikään aikaisemmista koiristani ei esimerkiksi ole päässyt sänkyyn, niin kuin Alphonse aamuisin vähäksi aikaa pääsee, Annikki nauraa.

Tyytyväinen koirankäyttäjä rapsuttaa Alphonsea kaulalta, ennen kuin pyytää sen hetkeksi pöydän alle makaamaan ennen päivälentä lähtöä.

LEIKKIMIELELLÄ MUTTA TOSISSAAN OPASKOIRAMAATOITTELU 2015

Opaskoiramaaottelu Suomi-Latvia-Viro käytiin tänä vuonna Suomessa. Voiton vei tänäkin vuonna Viro. Hauskinta tuntui olevan Latvian joukkueella, joka jäi kolmanneksi.

*Teksti: Ali Kinnunen
Kuvat: Ali ja Malla Kinnunen*

Opaskoiramaaottelut ovat vähän kuin jatkettu möllikisat eli niissä selvitetään, mitä opaskoirakko osaa ja mitkä tehtävät ovat sille vaikeita. Kustakin maasta on kaksi koirakkoa ja yksi tuomari sekä joukko avustajia.

Maaottelussa on maaottelun henki, mutta rynnistystä ei sentään nähdä. Maiden parhaat ja huolella valitut koirakot kulkevat yksitellen ratamestarin laattimaa rataa pitkin ja tekevät erilaisia tehtäviä, kuten paikallaanolo, noutaminen jne. Suomen kiitetyn radan mielenkiintoisine tehtäviin oli tehnyt peesarinakin tunnettu **Petri Isola**.

Suomen tuomari oli tänä vuonna **Reijo Rekorius**, Latvian **Zaiga Kļaviņa** ja Viron **Maria Soonberg**. Tuomarit saivat ohjata oman maansa kilpailijoita ja selittää heille etukäteen tehtäviä, mutta pisteitä omille ei saanut antaa.

Suomen joukkueeksi oli hyvin menneiden möllikisojen perusteella valikoitunut **Erkki Juntikka** ja opas Taavi ja **Karin Viitanen** ja opas Ava, viralliselta nimeltään Faunof Jarica. Latviaa edustivat **Solveiga Vildmane** ja opas Ulla ja **Natalja Muravjova** ja opas Lati. Viron joukkueessa kilpailivat **Kai Kuusk** ja opas Janet ja **Gerli Kangus** ja opas Matias.

Iloinen hälinä täytti Järvenpään kilpailupaikan, vanhan Sahan koulun, hyvissä ajoin ennen kilpailun alkua. Osa porukasta oli tullut kaupunkiin jo edellisenä päivänä ja yöpynyt hotellissa.

Zaiga arveli, että Latvian oppailla voi olla liian vähän kokemusta vaatimaan kilpailuun ja toi terveiset mieheltään **Juhalta**, joka ei päässyt maaotteluun.

Maaottelua on perinteisesti saanut tulla katsomaan ja joitakin vieraita oli mukana tänäkin vuonna, vaik-

Ehkä iloisin opaskoirakko: Natalja ja Lati Latviasta.

Latvian joukkueen avustaja Gunta Bite ja kilpailija Solveiga Vildmade ja opas Ulla.

Kaikki joukkueet oppaineen yhteiskuvassa, mukana myös Regina Koljonen (kolmas oikealta) ja virontulkkina toiminut Outi Jyrhämä (viides oikealta).

Viron voittajajoukkue vasemmalta avustaja Veronika ja joukkueenjohtaja Mati Malm, Gerli Kangur ja opas Matias ja Kai Kuusk ja opas Janet. Alla tuomarit Maria Soonberg Virosta, Zaiga Kļaviņa Latviasta ja Reijo Reikorius Suomesta.

ka yleisessä tiedossa oli, että Sahan koulun saliin saa viranomais määräyksen mukaan ottaa vain 30 ihmistä kerrallaan. Suurempaan kinn katsojamäärään oli varauduttu, esimerkiksi palkintojenjako oli päätetty pitää pihalla, jos katsojia tulisi paljon. Kaikki kilpailijat, avustajat ja vieraat mahtuivat koululle samaan aikaan.

Yksi vieraista oli **Tapio Ruusunen** ja Jäärä, joita esittelyssä kutsuttiin kunniavieraiksi.

Keskustelua noutamisesta

Kokemus, kokemus ja kokemus – siinä maaottelussa menestymisen resepti. Ykkössijan vei Kai Kuusk, jolla melko nuoresta iästään huolimatta on pitkä opaskoirahistoria. Hänellä on ollut opas Janet jo kohta seitsemän vuotta.

Kai on Viron opaskoirankäyttäjien yhdistyksen puheenjohtaja. Hän ymmärtää hieman suomea mutta ei juurikaan puhu tätä emolleen hyvinkin tuttua kieltä. Kain äiti on kampaaja, jolla käy paljon suomalaisia asiakkaita.

Kai on aina opaskoirankäyttäjien puolella. Häntä itseään jäi vähän mietityttämään maaotteluun kuulunut tehtävä nimeltä "nouto". Hän ei oikein ymmärtänyt, pitikö oppaan noutaa valjaissa vai pelkästään hihnassa. **Mati Malm** puolestaan kertoi, että noutamista ei Virossa aina edes opeteta eli tehtävä saattoi olla heidän joukkueelleen aika vaikea.

Tuloksissa se ei kylläkään näkynyt, sillä Kai ja Ulla voittivat kaikki muut muutamalla pisteellä, kuten viime vuonnakin. Viron toinen edustaja Gerli Kangur opaskoiransa Matiaksen kanssa sijoittui kolmanneksi.

Myös Gerli on kokenut opaskoirankäyttäjänä, Matias on jo hänen kolmas opaskoiransa.

Erkki Juntikka ja opas Taavi maastokokeessa. Koerata sisälsi myös kaupunkiosuuksia.

Taavi on aina Taavi

Voisi melkein sanoa, että Suomen edustajat Erkki Juntikka ja opas Taavi olivat pitkään voiton syrjässä kiinni, mutta sitten tuli pieni lipsahdus ja he hävisivät Kaille ja Ullalle yhteensä 1,5 pisteellä.

Kokemuksen puutteesta Erkkiä ja Taavia ei ainakaan voi syyttää, sillä opaskoirakko on erittäin kokenut ja kylmähermoinen kilpailija. He ovat tuttu näky melkein kaikissa suomalaisissa möllikisoissa. Useimmiten joukkoa täydentää Erkin vaimo **Pirkko Luusalo** ja pikkuriikkinen Perri, joka melkein käy jo oppaasta. Myös Pirkolla on oikeus käyttää Taavia oppaana eli Taavilla on kaksi virallista opastettavaa. Opaskoirayhdistys valitsi Pirkon vuoden mölliksi 2014.

Perheeseen on tulossa suuri muutos, kun Pirkko saa oman opaskoiran eli kohta tandemopastus Taavin kanssa jää historiaan.

Suomen toisen edustajan Karin Viitasen ja Avan muodostama opaskoirakko jäi voittajasta muutamman pisteen päähän kelpo suorituksella. Koirakko on kilpaillut monissa möllikisoissa ja pääsi opaskoiramaaotteluunkin voittoisan möllikisan perusteella.

Menestyksen ratkaisevat aika pienet yksityiskohdat. Ehkä pääasia onkin oppia uutta ja entisestään tiivistää opaskoirakon yhteistyötä, mikä Karinilta ja Avalta sujuu kyllä erinomaisesti jo ennestään.

"Koko ohjelma uusiksi"

Zaigan pelko oman joukkueen kokemattomuudesta osoittautui todeksi. Latvia jäi viimeiseksi.

Solveiga Vildmanella on ollut ensimmäinen opaskoira vasta kolme kuukautta, mutta hän on oppaaseensa erittäin tyytyväinen. Opas Ulla on muuttanut koko perheen elämän ratkaisevasti helpommaksi.

Tapio Ruusunen ja Jäärä tulivat Kirkkonummelta katsomaan maaottelua.

Viron joukkue palkittavana: Kai Kuusk, Gerli Kangur ja Opaskoirayhdistyksen puheenjohtaja Regina Koljonen.

Aikaisemmin kahdeksanvuotias poika joutui opastamaan Solveigaa, mutta nyt Solveiga liikkuu itsenäisesti melkein missä vain, niin tutuissa kuin uusissakin paikoissa. Eikä hän ole edes eksynyt!

Kotona on myös toinen koira, joka yrittää ottaa Ullasta mallia. Se on jo nyt oppinut, että valjaat päällä ei saa juosta, eikä riehua eikä edes vetää – eli kohta Solveigalla voi olla kaksi opasta.

Nataljasta oli juttu viime vuoden Opaskoiran jouluissa. Natalja on ollut näkövammaisen koko ikänsä. Niin on hänen miehensä ja niin ovat lapsetkin, mutta valoisampaa ihmistä tapaa harvoin. Hän myös puhuu kuin kone: venäjää tulee tuutin täydeltä.

Natalja oli mukana opaskoiramaaottelussa myös viime vuonna, eikä masentunut vaikka jäi silloinkin viimeiseksi. Aina ei voi voittaa, mutta hauskaa voi olla silti! Latvian joukkue osasi ottaa Suomenmatkastaan kaiken ilon irti. Eikä siinä vielä kaikki: he kertoivat nauraen suunnitelleensa koko maaottelun ohjelman uusiksi ensi vuotta varten, jolloin maaottelu on Latviassa. Oikein jännittää, mitä ensi vuonna tehdään!

- Te tulette se näkemään, Latvian joukkue ilmoitti iloisesti nauraen.

Maaottelun tulokset:

1. Viro 350 pistettä
2. Suomi 345 pistettä
3. Latvia 314,5 pistettä

Henkilökohtaiset tulokset

(pisteet lopussa)

Kai Kuusk	Juht Janet Viro	178
Erkki Juntikka	Opas Taavi Suomi	176,75
Gerli Kangur	Juht Matias Viro	172
Solveiga Vildmane	Ibn Ulla Latvia	170,75
Karin Viitanen	opas Ava Suomi	168,25
Natalja Muravjova	Lati Latvia	143,75

Suomen joukkue ja palkinpokaali. Alla Latvian Solveiga ja illan muusikot Seppo Luusalo ja Vesa Taivalantti.

OPASTUSTA LIUKUPORTAISSA

Opaskoira liukuportaissa? Eihän siitä mitään tule! Kynnet jäävät liukuportaiden väliin ja se on todella vaarallista! Vai onko sittenkään? Ulkomailla liukuportaat ovat opaskoirille arkipäivää ja Näkövammaisten Keskusliiton Opaskoirakoululla on viime keväästä lähtien koulutettu oppaita opastamaan liukuportaissa.

Teksti: Marianne Tenhami

Kuva: Ali Kinnunen

Ulkomailla opaskoirat ovat jo vuosikymmeniä opastaneet liukuportaissa.

- Täällä Amerikassa opaskoirat ovat opastaneet liukuportaissa 1950-luvulta lähtien. Uranuurtaja täs-

sä oli Ohiossa sijaitseva opaskoirakoulu Pilot Dogs. Muut 11 koulua pitivät liukuporrastusta vaarallisenä, koska pelättiin että koirien tassut ja kynnet jäisivät portaiden väliin ja vaurioituisivat. Hitaasti mutta varmasti kouluissa kuitenkin alettiin kouluttaa oppaita liukuportaisiin ja 1990-luvulla kaikkien koulujen koulutusohjelmassa oli liukuporraskoulutus. Sain ensimmäisen oppaani 1994 ja se sekä kaksi sitä seurannutta opastani on koulutettu liikkumaan liukuportaissa, kertoo floridalainen **Daniel Weiner** Yhdysvaltojen liukuporraskoulutuksesta.

Olemme siirtyneet kivikaudelta nykyaikaan

Näkövammaisten Keskusliiton Opaskoirakoulun vanhemmat kouluttajat **Pekka Korri** ja **Janne Ruukonen** iloitsevat siitä, että nyt Suomessakin oppaat vihdoinkin opastavat liukuportaissa.

- Koulutin jo töissä olevaa opaskoirakonkaria liu-

Daniel Weiner ja opas Parker.

Ei pelota! Natalie Ball ja Hero Kampin liukuportaissa.

kuportaisiin ja koira oppi opastamaan käyttäjänsä liukuportaisissa hyvin. Koirankäyttäjä oli helpottunut, koska hänen ei vierailta lentokentillä enää tarvinnut etsiä hissiä, vaan hän voi mennä opaskoirineen joukkueensa muiden jäsenten kanssa sujuvasti liukuportaita. Joissakin tavarataloissa on mahdollista käyttää vain liukuportaita ja opaskoirakot ovat tähän asti joutuneet matkustamaan vaikeasti löytyvillä, henkilökunnalle tarkoitetuilla hisseillä. Nyt kaikki käy paljon sujuvammin. Olemme siirtyneet kivikaudelta nykyaikaan, Pekka hehkuttaa.

- Hissit ovat yleensä likaisia ja niitä joutuu odottamaan kauan. Nyt vaikkapa metroasemilla pääsee liikkumaan paljon sujuvammin ja nopeammin, Janne lisää.

- Emme aikaisemmin uskaltaneet kouluttaa oppaita liukuportaisiin, koska pelkäsimme sen olevan vaarallista ja koirien kynsien jäävän liukuportaiden väliin, he perustelevat.

Sekä Pekka että Janne ovat käyneet muun muassa japanilaisilla ja amerikkalaisilla opaskoirakouluilla ja meidän Opaskoirakoululla on käynyt kouluttajia opaskoirakouluilta ympärimaailman. Pekka on nähnyt myös Espanjassa oppaiden kulkevan liukuportaisissa ja Jannen mukaan Sveitsissä jopa pitkäkarvaiset barbetit opastavat niissä. Daniel kertoo, että Amerikassa kultaisetnoutajat ja pitkäkarvaiset saksanpaimenkoirat opastavat liukuportaisissa, eikä mitään ongelmia ole ollut. Tosin jotkut käyttäjät trimmaavat tai leikkaavat pitkäkarvaisten oppaidensa tassujen karvat pois vakuuttuakseen siitä, ettei onnettomuuksia tapahdu.

- Ulkomaalaiset kouluttajat ovat hämmästellleet, miksi meidän oppaat eivät opasta liukuportaisissa. Jo vuonna 1998 Kansainvälisen Opaskoiraliiton (International Guide Dog Federation) seminaarissa Yhdysvalloissa, St. Rafaelin Opaskoirakoululla saimme noottia, koska oppaamme eivät kulje liukuportaisissa. Meille lähetettiin kolmelta opaskoirakoululta videoita, joilla näytettiin miten opaskoirat koulutetaan opastamaan käyttäjiään liukuportaisissa, Janne ja Pekka valottavat historiaa. Silti suomalaisilta puuttui uskallus aloittaa liukuporraskoulutus. Lopulta tämän vuoden keväällä käyttöön otetut opaskoirat koulutettiin opastamaan liukuportaisissa ja syksyn aikana muutama jo kauemmin töissä ollut opas on oppinut opastamaan liukuportaisissa.

- Ulkomaalaisilta opaskoirien kouluttajilta olemme oppineet, etteivät koirien kynnet jää liukuportaiden väliin. Kokeilimme Japanissa kulkemista opaskoiran kanssa liukuportaisissa ihan konkreettisesti ja näimme paikallisten kouluttajien ja opaskoirien kulkevan niissä, eikä siinä ollut mitään ongelmaa. Päätimme vihdoinkin uskaltautua kouluttamaan oppaita täälläkin liukuportaisiin, Janne selittää.

Miten opaskoira koulutetaan liukuportaisiin?

Soveltuvuustesteissä opaskoiranaluille ei testata liukuportaita, mutta niihin totuttaminen alkaa varsinaisen koulutuksen neljännellä viikolla eli erittäin alussa koulutusta. Kaikista oppaista ei tule liukuporraskoiria ja jos koira selvästi pelottaa mennä liukuportaisiin, sitä ei siihen pakoteta, vaan koulutusta jatketaan ilman liukuportaita. Koiralle valitaan käyttäjä, joka ei liukuportaita tarvitse. Ennen liukuportaita koira opetetaan opastamaan liukuhihnalla, koska se on helpompi oppia ja sen jälkeen on helpompi mennä liukuportaisiin.

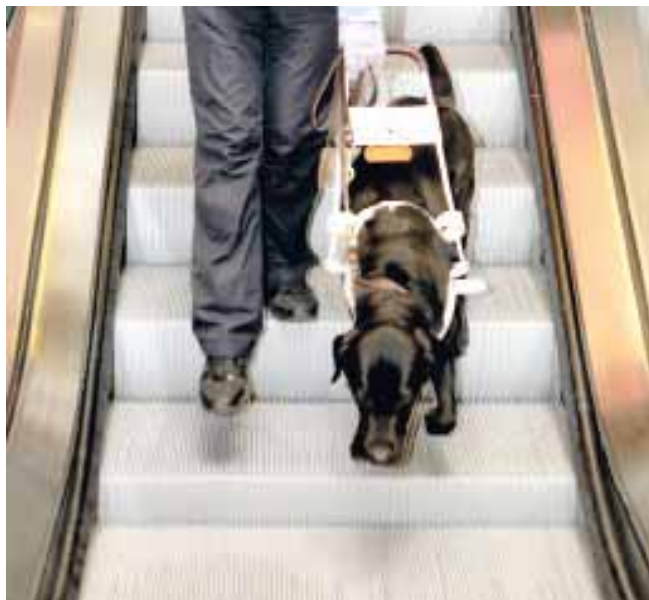
Koira opetetaan etsimään käskyllä liukuportaat, kuten se etsii käskyllä tavalliset portaat tai hissin. Se opastaa liukuportaiden kaiteiden väliin niin, että käyttäjä saa oikealla kädellään kaiteesta kiinni. Kaikeen liikkumisesta sekä jalalla hiukan liukuportaita kokeilemalla ja niitä kuuntelemalla hän tietää, ollaanko menossa ylös vai alas. Käyttäjän on myös kuunneltava, ettei edessä ole ihmisiä oppaan näkemistä ja liukuportaista pois hyppäämistä haittaamassa. Kun koira ilmaisee liukuportaan pysähtymällä, ollaan kaiteen luona mutta ei vielä liukuportaisissa, koska kaide tulee pidemmälle kuin kohta josta liukuportaat alkavat.

Kun koulutuksessa on pysähdetty liukuportaiden eteen ja varmistettu kulkusuunta, kouluttaja menee ensin liukuportaisiin ja houkuttelee opaskoiran mukaansa. Myöhemmin, kun käyttäjä on tullut mukaan kuvaan ja liikkuminen liukuportaisissa tulee varmemmaksi, hän menee ensin liukuportaisiin ja tottunut opaskoira seuraa häntä niihin käskystä hinnassa. Näin oppaalla on tarpeeksi tilaa hypätä liukuportaisiin.

Nyt tilanne pitää saada rauhoitettua, ettei koira ala tanssahdella liukuportaisissa. Tämä saadaan aikaan ottamalla valjaista nopeasti kiinni tai pitämällä koira hinnassa ja käskemällä koiran olla paikallaan. Liukuportaisissa opaskoira on joko käyttäjänsä takana tai rinnalla, koirasta ja käyttäjästä riippuen. Käyttäjä tuntee taas kaiteesta ja edellä olevasta portaasta sekä kuuntelee, milloin on aika hypätä pois. Hän käskee koiraansa komennolla 'mars' ja koira menee ensin pois liukuportaista käyttäjän seurattessa. Koulutuksessa koira opetetaan menemään pois liukuportaista niin, että alussa nostetaan hiukan valjaista. Näin saadaan aikaan pieni hyppäävä liike. Aika pian koira oppii itse katsomaan paikan, milloin liukuportaista on hypättävä pois.

- Kun opaskoira matkustaa rennosti liukuportaisissa, se saattaa matkanaikana katsella ympärilleen mutta tietää tasan tarkkaan, milloin portaista on hypättävä pois, Janne havainnollistaa.

Jannen ja Pekan mukaan suomalaiset liukuportaat ovat turvalliset. Päinvastoin on vaikkapa Venäjällä.

Vielä muutama askel!

Viime keväänä Opaskoirakoululla vieraili venäläisiä opaskoirien kouluttajia, joiden mukaan siellä liukuportaat ovat rajummat ja ihmisten jalat ovat jopa jääneet niiden väliin. Danielilla ja hänen silloisella oppaallaan Evanilla on myös kokemusta venäläisistä liukuportaista.

- Ne ovat jyrkät ja nopeat. Niiden väleissä on isot reiät ja näin Moskovassa jopa puisia liukuportaita. Poistuttaessa liukuportaista niissä on ritiläkoroke ennen lattialle astumista, minkä koin todella vaaralliseksi. Venäläiset opaskoirat eivät saaneet itse asiassa mennä metroon, koska siellä oli niin vaaralliset liukuportaat, eikä hissejä tai tavallisia portaita ollut. Minä tappelin päästäkseni Evanin kanssa liukuportaisiin, koska olihan minun päästävä oppaani kanssa metroon, hän muistelee. Janne ja Pekka kehottavat käyttämään ulkomailla maalaisjärkeä: jos liukuportaat ovat turvalliset, niihin voi mennä. Venäläistyypiset liukuportaat kannattaa kuitenkin unohtaa.

Suomessakin on olemassa niin sanottuja uusia ja vanhoja liukuportaita. Erona on, että vanhempi malli on kapeampi. Sekä uusiin että vanhoihin liukuportaisiin voi mennä, jälleen maalaisjärkeä käyttäen. Vanhoissa liukuportaissa kannattaa kuitenkin olla varovaisempi pois tullessa, ettei koiran tassu osu liukuportaiden reunaan. Jannen ja Pekan mukaan on huikea ero kouluttaa opaskoiranalkua ja opaskoirakonkaria liukuportaisiin.

- Nuorelle koiralle kaikki on maailmassa vielä aukaava. Niinpä sille tulee koulutuksessa jatkuvasti uusia asioita ja näin se on kuormittuneempi. Lisäksi se on joutunut kokemaan isoja elämänmuutoksia, kun se on ensin vieroitettu emostaan, mennyt hoitoperheeseen, josta se on joutunut luopumaan ja on nyt kouluttajan kanssa. Sen sijaan kokeneen opaskoiran työpäivissä on monesti sarja onnistumisia. Näin se on työssään saanut itsevarmuutta ja itseluottamusta ja ratkaissut ongelmia. Sillä asenteella liukuport-

rasopastaminenkin opitaan helpommin ja nopeammin ja koira rauhoittuu tilanteisiin nopeammin kuin nuori oppaanalku.

Liukuportaiden käyttö perusteltava

Kaikki liukuportaita pelkäämättömät oppaanalut koulutetaan liukuportaisiin. Myös vanhemmat, pidemmän ajan töissä olleet oppaat saavat liukuporraskoulutuksen jatkokoulutuksena, jos siihen on tarvetta. Koirankäyttäjän on lähetettävä vapaa-muotoinen hakemus Näkövammaisten Keskusliiton Opaskoirakoulun johtajalle **Riitta Liimataiselle** sähköpostiosoitteeseen riitta.liimatainen@opaskoirakoulu.fi. Hakemuksessa käyttäjä perustelee, miksi hänen oppaansa olisi koulutettava liukuporraskoiraksi ja kerrottava, minkälaisilla reiteillä ja kuinka usein liukuportaita tulee opaskoirakon käyttämille reiteille. Tällä hetkellä Opaskoirakoulun liukuporrastavaavana toimiva **Sari Malin** kouluttaa vanhempia oppaita liukuportaisiin. Hän kouluttaa opasta kahden päivän ajan. Kolmantena päivänä käyttäjä tulee mukaan ja hänet koulutetaan kulkemaan oppaansa kanssa liukuportaissa. Jos koulutus sujuu hyvin, opaskoirakko voi alkaa nauttia liukuporrastuksesta ihan kahdestaan.

Voi vain mennä muiden mukana

Oppaiden kouluttaminen liukuportaisiin on valtava helpotus monelle opaskoirakolle, koska liukuportaat yleistyvät koko ajan ja niitä tulee aktiivisten, kaupunkiolosuhteissa liikkuvien opaskoirakoiden reiteille jatkuvasti. Kirkkomusiikkia Sibelius-akatemiassa opiskeleva **Natalie Ball** sai ensimmäisen opaskoiransa Heron viime keväänä. Hän kertoo olleensa todella helpottunut kuultuaan, että Hero osaa opastaa liukuportaissa.

- Inhoan hissejä. Se johtuu luultavasti siitä, että jäin lapsena jumiin hissiin ja siitä minulle tuli kammo hissejä kohtaan. Hississä viettämämme aika tuntui todella pitkältä ennen kuin pääsimme sieltä pois, hän muistelee. Liukuportaat ovat Natalielle ja Herolle arkipäivää.

- Tavallinen päivämme alkaa niin, että kävelemme Roihuvuoresta Herttoniemeeseen, josta menemme metrolla Kamppiin ja sieltä kävelemme opiskelemaan. Metroasemilla käytämme aina liukuportaita. Kaupoissa asioidessammekin liukuportaat ovat käytännöllisemmät kuin hissien etsiminen ja odottelu. Voi vaan mennä muiden mukana, Natalie ihastelee. Jos valittavana on liukuportaat ja tavalliset portaat, hän valitsee kuitenkin tavalliset portaat, koska niiden kävelemiseen voi käyttää enemmän energiaa.

ÄLÄ PÄÄSTÄ IRTI VALJAISTA

Eeva Korkalan opaskoiraelämä sai alkunsa jo hyvin nuorena. Neljävuotiaana sokeutunut Eeva kävi koulunsa Kuopion sokeainkoulussa. Eräs koulun ohjaaja oli sokea mies, jolla oli opaskoira.

Teksti: Janne Silas

Kuvat: Eeva Korkalan kotiarkisto

- Silloin syntyi ajatus, että joskus minullakin on vielä tuollainen, Eeva muistelee.

Eeva valmistui hierojaksi vuonna 1967 ja meni töihin Jyväskylään. Keski-Suomen näkövammaisilla oli lomapaikka nimeltään Kouluranta, jossa 19-vuotias tyttö vietti usein viikonloppuja ja lomiaan.

Siellä kävi usein Keuruun vaari opaskoiransa Mopen kanssa. Nuori Eeva kysyi, saisiko hän kävellä koiran opastamana. Vaari laittoi Mopelle heti valjaat päälle ja näytti Eevalle mistä ottaa kiinni.

- Älä missään nimessä päästä valjaista irti, ohjeisti Keuruun vaari Eevaa. Mopelle vaari sanoi, että vie tyttö lenkille, mutta tuo takaisin.

Nuori neiti tajusi pian juoksevansa isokokoisen saksanpaimenkoiran perässä käsi kouristuneena valjaiden ympärille. Ympäristössä oli hiekkateitä, mutta Eevalla ei ollut aavistustakaan missä Moppe häntä kuljetti. Jossain kohtaa alkoivat rautatien tasoristeyksen kellot kilkattaa. Moppe jatkoi silti päättäväisesti samaa vauhtia. Pelästynyt tyttö tunsu raiteen kolahtavan kengänpohjaansa. Hetken päästä hän kuuli junan kulkevan jylisten takaansa. Ehkä tunti oli kulunut, kun tytön jalka osui porrasaskelmaan. Hän hypähti Mopen perässä pari porrasta. Moppe pysähtyi yhtäkkiä ja työnsi kuononsa eteisessä istuvan vaarin syliin. Vaari innostui, että jaa, noinko sinä toit tytön takaisin.

Ensimmäinen opaskoira jää parhaiten mieleen

Vuonna 1978 Eevan sosiaalihalitukseen lähettämä hakemus omasta opaskoirasta hyväksyttiin. Eeva matkusti yhteistyökurssille Tuusulan Onnelaan, jossa hän tutustui Lurvens Nittaan. Musta labradorinnoutaja oli saatu Espoon opaskoirakoululle lahjoituskoirana. Kolme viikkoa kestäneellä yhteistyökurssilla oli kaksi naista ja kahdeksan miestä uutta opaskoiraa hakemassa. Kurssilla opeteltiin, kuinka opaskoiran

Kun Eeva sai vuonna 1978 ensimmäisen opaskoiransa Nitaa, hänen toinen lapsensa oli vasta vauvaikäinen.

Vaalea Rilla nautti palloleikeistä.

Myös Eevan neljäs opaskoira, Rilla, osasi nauttia lasten seurasta.

Jonkin aikaa Eevalla ehti olla kaksi mustaa opaskoiraa. Vilma oli jäänyt epilepsian takia eläkkeelle, jolloin oppaaksi oli tullut Pusta.

Vaalea Kira oli Eevan seitsemäs opaskoira. Vuonna 2010 opaskoirien valjaat olivat muuttuneet valkoisiksi.

Eevan kuudes koira, Rosy, oli kultaisen noutajan ja Labradorinoutajan risteytys. Nurmikolla makaavan koiran vieressä istuvat Eevan lapsenlapset Vertti ja Henriikka.

opastamana kuljetaan maaseudulla, kaupungissa ja sisätiloissa sekä miten koiraa pitää hoitaa ja miten sen tottelevaisuutta pitää harjoitella.

Eeva oli kolmekymppinen saadessaan Nitän. Perheessä oli miehen lisäksi kaksi aivan pientä lasta. Pian heille syntyi kolmas tyttö. Nitta oli kaikkien lasten ystävä ja lemmikki. Tullessaan erään kerran kotiin Eeva ihmetteli kun Nitta ei tullut vastaan. Milla-tytär sanoi, että Nitta on vähän niin kuin vanki. Eeva löysi häntäänsä iloisesti heiluttavan Nitän, joka oli sidottu villalangalla kiinni hierontapöytään.

Nitta oli Eevalla loppuun asti. Sydänvaivat veivät lopulta Nitän, kun koira oli 12-vuotias.

Koirasta luopuminen raskasta

Nitän jälkeen Eevalla on ollut kahta vuotta lukuun ottamatta aina opaskoira. Lapsuudenkodissakin hänellä oli aina ollut koiria.

- Koska Nitta oli ensimmäinen, se oli myös tunteiden tasolla tärkein. Asiaan vaikutti tietysti myös se, että Nitta oli minulla niin kauan. Tosin kaikki koirat ovat jääneet muistoihin ja osallistuneet tärkeänä osana sen hetkiseen elämäntilanteeseen vahvasti, Eeva muistelee ja jatkaa:

- Koiran vaihtaminen on ollut minulle aina vaikeaa. Edellisestä ei ole ehtinyt luopua edes kunnolla, kun on jo pitänyt luoda suhde uuteen opaskoiraan. Surutyön tekemiseen ei ole jäänyt tarpeeksi aikaa.

Opaskoira uudelleenluovutuksena

Kun Vilma tuli Eevalle, se oli jo kuusivuotias. Koiraa aiemmin käyttänyt Heikki oli yllättäen kuollut. Koira oli aiemmin ollut Heikin ainoa ystävä ja perheenjäsen. Niinpä koira osasikin uskomattomia opastustaitoja.

Eräänä kesäisenä iltana Eeva istuskeli Jyväskylän linja-autoasemalla Vilman kanssa. Linja-auto lähtisi puolen tunnin kuluttua. Eeva arveli, että jossain lähistöllä olisi varmaan kioskki. Hän nousi seisomaan ja sanoi Vilmalle, että mennääns kioskille. Vilma kulki päättäväisesti jostain avonaisesta ovesta sisään ja pysähtyi. Eeva kuuli, että edessä oli jotain ja nosti kätensä. Rinnan korkeudella tuntui olevan tiski. Eeva kysyi, että anteeksi, mutta mikäs paikka tämä on. Tiskin takaa kuului, että tämä on R-Kioskki. Eeva osti nameja ja sanoi Vilmalle, että mennään takaisin. Niinpä Vilma opasti hänet takaisin penkille.

Vilma oli vähän ruma ja pyöreävartaloinen, mutta kaikki rakastivat sitä. Koiralla oli epilepsia, jonka vuoksi Eeva antoi koiralle lääkkeen joka ilta. Epilepsia ilmeni poissaolona ja päättämättömyytenä keksiä mihin päin lähteä. Kohtaukset pahenivat vanhemmiten, mutta varsinaista tajuttomuuskohtausta ei koskaan tullut. Sekavuustilat olivat lopulta niin pitkiä, että heidän oli vaarallista liikkua.

Vilma lopetti opaskoiran tehtävänsä, mutta jäi ra-

Eeva on ulkoilemassa nykyisen koiransa Unnan kanssa Tampereen Pyyrikillä. Hänen koiransa ovat olleet hyvin eri näköisiä. Unna on varreltaan varsin vanterta.

kastettuna viettämään eläkepäiviään omaan kotiin. Eläkekoira kuoli 11-vuotiaana.

Aina ei voi onnistua

Pustan kouluttanut **Vesa Väkeväinen** antoi Eevan käteen koiran remmin ja sanoi, että koira on musta, sen nimi on Pusta ja sen päässä on... Pusta oli todella villi. Eeva asui silloin Virroilla. Hänen kolmen tyttärensä luona kävi paljon saman ikäisiä kavereita. Koirasta tuli lasten lemmikki ja leikkikaveri. Kun Eeva puki valjaat Pustalle ja lähti ulos, eläkkeelle jäänyt Vilma nousi ikkunaa vasten ulvomaan ikäväänsä. Lasten leikeissä villiintynyt Pustakaan ei oikein maltanut keskittyä opastustyöhön.

Pian kävi niin, että Eevalla ei ollut muistakaan syistä mahdollisuutta kulkea opaskoiran kanssa. Hän kertoi tämän opaskoirakoululle. Kahden vuoden päästä Pusta siirtyikin toiselle opaskoiraa tarvitsevalle näkövammaiselle, jolle ei olisi voitu luovuttaa nuorta ja villiä koira.

Opaskoiria 37 vuoden ajan

Kolmevuotias musta labradorinnoutaja Unna on nyt Eevan kahdeksas opaskoira. Vain kaksi opaskoiraa on ollut hänellä loppuun asti. Kaikki ovat olleet narttuja ja yhtä lukuun ottamatta labradorinnoutajia. Silti

Pusta oli koko perheen lemmikki. Koiruus sai jouluna oman lahjankin.

jokainen Eevan koirista on ollut erilainen luonteeltaan ja ulkomuodoltaan. Mustia on ollut enemmän, mutta vaaleitakin on ollut. Vaaleista koirista lähtevät karvat ovat olleet joskus tuskastuttavan hyvin havaittavissa.

- En koe olevani mitenkään koiraihminen. Kivahan se on kun koira täällä pyörii, mutta ellen tarvitsisi sitä liikkumisen apuvälineenä, minulla ei olisi lemmikkikoira, Eeva myöntää.

Eevasta tuntui, että ensimmäisten koirien kohdalla opaskoirien koulutus oli ollut vahvempaa ja myös fyysisempää. Alussa koulutukseen oli käytetty enemmän aikaa. Suojateiden näyttö oli ollut tarkempaa. Samoin oli ollut syrjässä pysyminen. Kaiken kaikkiaan koirat opastivat luotettavammin ja varmemmin. Opaskoirien luonne ja koulutus muuttui myöhemmin pehmeämmäksi. Yhteistyökurseilla opetettiin silloin enemmän käyttäjiä, kun alussa oli opetettu koiria. Tietysti käyttäjän piti tehdä suuri työ yhteistyön hiomisessa, mutta alussa koirat olivat valmiimpia ottamaan vastaan käyttäjän tekemää omaa koulutusta.

- Olen aina kokenut, että alueelliset koulutusviikonloput ovat olleet minulle todella tärkeitä. Ilman kouluttajan tai peesarin apua en ole kyennyt valvomaan esimerkiksi suojateiden näyttämistä tarpeeksi hyvin, Eeva kertoo.

Eeva oli Pirkanmaan opaskoirakerhon yhteyshenkilönä nelisen vuotta. Silloin hän järjesti alueen opaskoirakoille kuukausittain tapaamisia ja harjoitusmahdollisuuksia.

Eevalla on ollut sekä mies- että naiskouluttajien kouluttamia koiria. Kouluttajat ovat omia persooniaan. Kouluttajan ja koirankäyttäjän välinen henkilökemia on Eevan mukaan tärkeä uuden koiran luovutuksen onnistumisessa.

Opaskoira, elämänlaadun parantaja

Opaskoira on antanut Eevalle vapauden liikkua. Se on ollut hänelle suurenmoinen asia elämänlaadun kohentajana. Harvalla ihmisellä olisi ollut aikaa lenkkikaveriksi tai avuksi asiointimatkoille. Valkoisen kepin kanssa kulkemista ei voi sanoa liikunnaksi, sillä silloin kuljetaan niin paljon hitaammin.

- Ilman opaskoiraa olisin laiskistunut ja veltostunut. Ehkäpä opaskoiran ansiosta olen yhä elossa.

**Nuroin rankkijä ja
toistuvaa olka-ongelmaa**

Onko sinulla koiran
rankkijä tai toistuvaa
olka-ongelmaa? Nuroin
rankkijä ja toistuvaa
olka-ongelmaa sisältävä
Nuroin rankkijä ja
toistuvaa olka-ongelmaa
Nuroin rankkijä ja
toistuvaa olka-ongelmaa

**Rankkijä
Nuroin Rankkijä
Nuroin Rankkijä**

**Nuroin Rankkijä
Nuroin Rankkijä
Nuroin Rankkijä**

**Nuroin Rankkijä
Nuroin Rankkijä
Nuroin Rankkijä**

7-10 päivää, 1-2 kertaa päivittäin

Suomen Kennelliitto ry.
tutkimus on osoittanut, että
koirien käyttäytymiseen on
suurin vaikutus heidän
omien tunteidensa ja
kännykseen. Koirien
käyttäytymiseen on
suurin vaikutus heidän
omien tunteidensa ja
kännykseen.

Silmänpohjakuvaus
valmistuslaitteella

Retinakuvaus on tärkeä osa silmän tutkimusta. Se auttaa
tarkentamaan silmän taustaosien tilaa ja löytämään
tärkeitä muutoksia, jotka voivat viitata erilaisiin
silmätautiin, kuten diabetekseen, verenpainetautiin
ja muihin sairauksiin. Retinakuvaus on nopea ja
tuskaton menetelmä, joka ei vaadi erityisiä
valmistuksia.

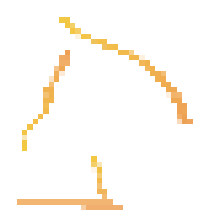
Valmistuslaitteella
valmistuslaitteella valmistuslaitteella
valmistuslaitteella valmistuslaitteella

Yhteistyösuhteet

Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet

Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet

Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet
Yhteistyösuhteet

KOULUTUSLENKILLÄ RIIKASSA

Zaiga Kļaviņa koirakoulu Latvian Carnikavassa käsittää pienen koirahotellin ja lisäksi se myy koirien koulutuspalveluja lähes kaikkiin tarpeisiin. Viime vuosien aikana toiminta on keskittynyt kuitenkin lähes kokonaan opaskoirien koulutuspalvelujen tuottamiseen. Zaiga on hiljattain aloittanut myös avustajakoirien koulutuksen. Käymme nyt Riikan keskustassa läpi erään opaskoirien peruskoulutusreiteistä. Riikassa vierailevat opaskoirankäyttäjät voivat halutessaan tehdä saman perässä!

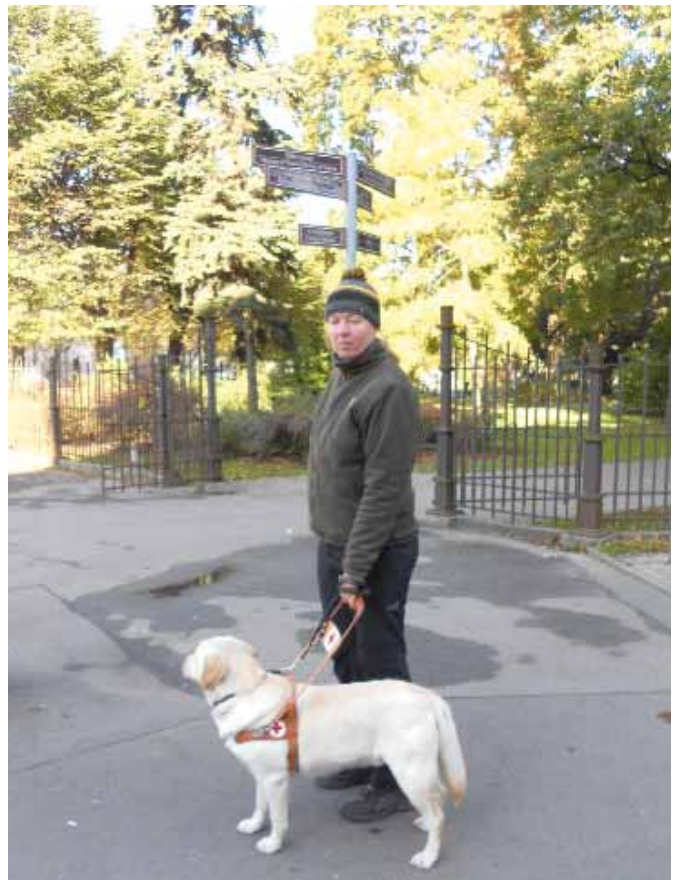
Teksti ja kuvat: Juha Herttuainen

Ver maņa -puistosta vanhaan kaupunkiin ja takaisin

Allekirjoittanut eli Zaigan eläkeläisaviomies **Juha** keskittyy Zaigan apuna opaskoirien kouluttamiseen. Tavallisesti kaupunkikoulutusmatka suuntautuu ensin aivan Riikan keskustassa sijaitsevaan Vermaņa-puistoon, jossa koiran voi jaloitella ennen koulutusrupeamaa.

Vermaņa-puistosta otetaan suunta Krišjāņa Barona-kadun vasenta puolta länteen. Ylitetään Merķeļa-, Raiņa Bulvāris-, Radio- ja Aspazijas-kadut, jolloin Kristiana Barona-katu muuttuu Audēju-kaduksi ja samalla saavutaan vanhaan kaupunkiin. Jatetaan edelleen suoraan Valņu-, Rīdzenes-, Kalēju- ja Vecpilsētas-katujen yli Mārstaļu-kadun reunaan, jolloin kadun nimi vaihtuu Grēcinieku-kaduksi. Jatetaan suoraan Kungu-kadun risteykseen, josta ennen ylitystä käännytään oikealle Grēcinieku -kadu yli Kungu-kadun oikeaa puolta.

Mennään suoraan reitillä olevan aukion yli ja edelleen Kaļķu-kadun reunaan, josta jatketaan oikealle ennen ylitystä. Sitten seuraavat Skārņu-, Kalēju-

Zaiga ja Malakis, taustalla Vermaņa-puiston sisäänkäynti.

Riharda Vāgnera- ja Valņu-kadut, kunnes tullaan Aspazijas-kadun reunaan ja samalla vanhasta kaupungista pois.

Seisomme latvialaisten mukaan Euroopan leveimmän eli 30 metriä leveän suojatien ääressä. Edessä näkyy Laima pulkstenis eli Laima-kello, joka on paikallisen "Fazerin" mainos. Sen takana kauempana on Vapauden patsas ja suomalaisten suosima Latvia-hotelli.

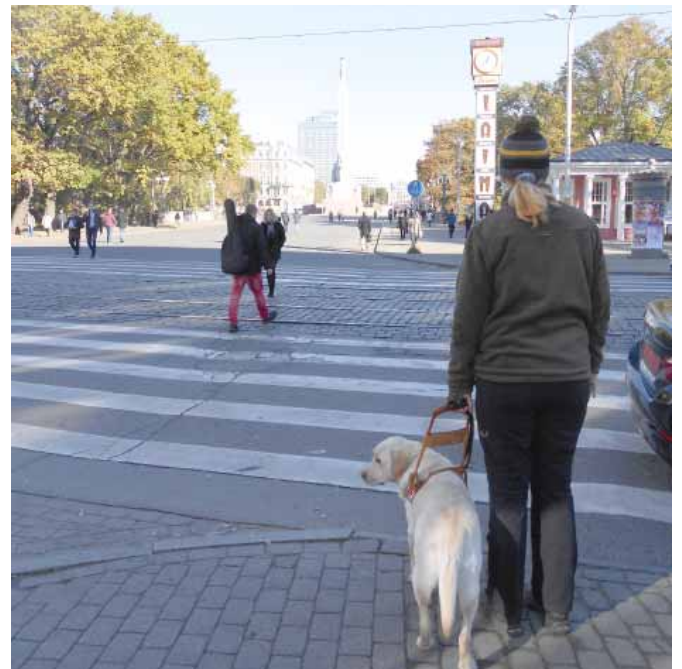
Käännytään ennen ylitystä oikealle ja haetaan Aspazijas-kadun varrelta vasemmalta suojatie, jonka ylittämisen jälkeen on edessä Latvian Kansallisooppera. Käännytään oikealle ja jatketaan Krišjāņa Barona-kadun reunaan, josta jatketaan vasemmalle

Rakennustyömaa Audēju-kadulla.

Sentään yksi suomenkielinen sana löytyy vanhasta Riikasta! Malakis ohjaa terassin ohi ajoradan kautta.

Euroopan levein suojatie Kaļķu- ja Aspazijas-katujen risteyksessä. Taustalla Laima-kello, Vapaudenpatsas ja Latvia-hotelli

ennen ylitystä ja edelleen Raina Bulvāris - ja Merķeļa -kadun yli tukikohtaamme Vermaņa-puistoon, jossa koira pääsee taas jaloittelemaan.

Riikassa on poikkeava infrastruktuuri

Riikan kadut ovat erilaisia ja siten vaikeampia kulkea kuin Suomessa. Liikennemerkkit sijaitsevat usein keskellä jalkakäytäviä ja erillisillä tolpilestetään myös usein autojen tuloa jalkakäytävälle suojateiden kohdalla. Vanhan kaupungin kadut ovat kivistä latomalla tehtyjä ja niiden jalkakäytävät ovat usein vain run-

saat puoli metriä leveät. Jalkakäytävillä on ulokkeita, kuten portaita sekä vanhoja hiili- ja kellariluukkuja. On sokkeloa, epäsäännöllisiä risteyskiä, hankalia kadun reunoja – opaskoiralle riittää siis töitä! Tuskinpa noita vanhan kaupungin osittain lähes 1000 vuotta vanhoja katurakenteita tullaan ihan hevillä muuttamaan ja hyvä niin.

Ajoneuvoliikenne sen sijaan ansaitsee keuhut. Autot pysähtyvät varmasti, kun kuljettajat huomaavat jonkun olevan aikeissa ylittää suojatie. Muuten liikenne on nopearytmistä ja hurjan tuntuista, mutta kaikkienhan tottu.

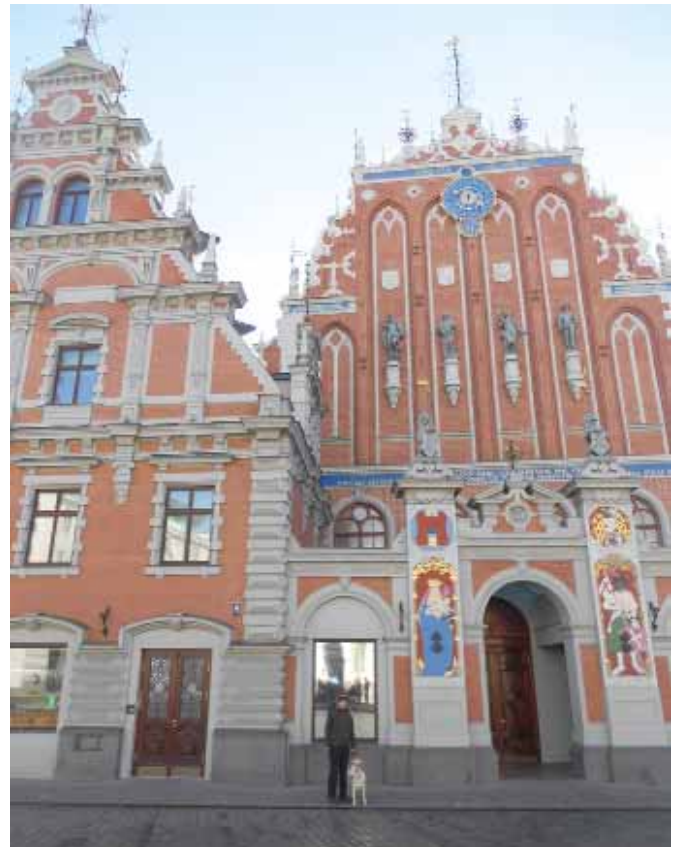
Tolppaesteitä Kansallisoopperan suojatien kohdalla.

Rautatieasemalle johtava suojatie Merçeja -kadulla on mutkitteleva ja välikorokkeineen ainakin 50 metriä pitkä.

Mustapäiden kiltatalo löytyy koulutuslenkin perukasta. Kalju-kadulta näkyy Kissatalo, jonka tornin huipulla on tarpeitaan tekevä kissa. Kerrotaan talon omistaneen varakkaan kauppiaan kääntäneen kissan takapuolen Suuren Killan taloa kohti, koska sieltä ei arvostettu kauppiasta riittävästi.

Mustan Kissan Koti-niminen ravintola (oikealla) on Kissatalossa. (voiko kuvan laittaa pienenä Kissatalo-kuvan päälle?)

Kalju-kadulla (alla) myydään meripihka- ja käsityötuotteita.

Julkinen liikenne

Opetamme opaskoirat luonnollisesti matkustamaan myös julkisen liikenteen ajoneuvoja käyttäen. Air-Baltic-lentoyhtiön kanssa olemme sopineet lentokonekoulutuksesta Riikan ja Suomen välillä. Carnikavasta kuljemme myös junalla tai bussilla Riikaan ja Riikassa ajellemme Škoda-merkkisillä raitiovaunuilla, jotka ovat pitempiä kuin Suomen paikallisjunat.

Matkustaminen julkisella liikenteellä on halpaa. Carnikava-Riika -junalippu maksaa yhden euron paikoilla ja koirasta peritään meiltä kouluttajilta noin 50 senttiä. Näkövammaiset ja heidän opaskoiransa voivat matkustaa maksutta Latvian kaupungeissa ja pitemmillä matkoilla alennukset matkalippujen hinnoista ovat heille huomattavat.

Carnikavan junan jyrkät rappuset vaativat akrobaattitaitoja niin koiralta kuin koiran kouluttajalta.

Rautatieaseman seudulla korvaa jalankulkijoiden kadunylityspaikat tunneliverkosto. Kaikuvaa tunneli kerjäläisineen, musikanteineen ja muine häiriötekijöineen on oivallinen testiympäristö nuorille koirille.

OPASKOIRAN JOULU RY TOIMINTAA 2014-15

Vuosi 2014 oli yhdistyksen kolmas toimintavuosi. Hallituksen jäseninä ovat toimineet **Sirpa Tenhami** puheenjohtajana sekä **Juha Herttuainen** ja **Rauno (Ali) Kinnunen**. Hallitus kokoontui tilikauden aikana kolme kertaa. Vuoden lopussa yhdistyksessä oli 26 jäsentä. Jäsenmaksuja ei peritty. Toiminnantarkastajana toimi **Elli Isaksson**.

Yhdistys julkaisi Opaskoiran Joulu 2014-nimisen kirjan, josta otettiin tuhannen kappaleen painos. Kirjaa myytiin yhdistyksen varainhankintatuotteena pääsääntöisesti hallituksen jäsenten toimesta. Hallituksen jäsenet osallistuivat lisäksi omalla kustannuksellaan useisiin opaskoirankäyttäjille ja sokeille lapsille suunnattuihin tapahtumiin Suomessa, Virossa ja Latviassa. Latvialaisten opaskoirankäyttäjien osallistumista Tartossa elokuussa järjestettyyn opaskoiratapahtumaan tuettiin. Yhdistyksen käyttörahastosta päätettiin varata 2000 euroa Viron opaskoirakoulun rakennuskustannuksiin vuodelle 2015.

Yhdistys sai lahjoituksia Opaskoiratyön Tuki ry:ltä ja muilta tahoilta yhteensä 1520 euroa. Tuotot olivat yhteensä 7631 euroa. Tilikauden tulos, 707,12 euroa, kirjattiin yhdistyksen pääomaan voitto/tappiotilille.

Yhdistys kiittää lahjoittajia ja sen muita tukijoita ja kumppaneita erinomaisesta yhteistyöstä vuonna 2014!

Vuoden 2015 alkupuoliskolla tuettiin Viron opaskoirakoulun rakentamista, suomalais-baltialaista melontatapahtumaa Daugava-joella ja muita pienempiä tapahtumia, joissa oli opaskoirankäyttäjää ja sokeita lapsia mukana. Yhdistyksen toimesta välitettiin Baltian näkövammaisille valkoisia keppejä ja muita käyttökelpoisia apuvälineitä sekä sokkonuorisolle hyväkuntoisia ulkoiluvaatteita ja kenkiä.

Kansainvälisenä opaskoirapäivänä eli huhtikuun viimeisenä keskiviikkona esiteltiin opaskoiratoimintaa Riikan keskustassa. Paikalla oli PalvelukoiraYhdistyksen hallituksen jäsenten ja parin peesarin lisäksi kaikki kynnelle kykenevät opaskoirakot ja niiden tukijoukot. Näytimme mm. möllikokeiden avulla opaskoirien koulutusta ja kilpailutoimintaa.

Yhdistyksen hallitus tutustui näkövammaistoimintaan heinäkuussa 2014. Vasemmalta opaskoira Olle, Juha Herttuainen, Ali Kinnunen ja Sirpa Tenhami.

Toukokuussa yhdistys oli seuraamassa Vaivaru Pamatskola:ssa eli Vaivarun peruskoulussa kevättaapahtumaa, jonka yhteyteen oli erään koulun sokean oppilaan äiti järjestänyt seminaarin, jossa pohdittiin Latvian opaskoiratoiminnan tulevaisuutta. Paljon hyviä ajatuksia oli esillä ja toivon mukaan ne tuottavat tulosta myönteisessä mielessä. Kysymyshän ei ole rahasta, vaan sen puutteesta: ennen ei ollut latin latia, eikä vieläkään ole euron euroa.

Kesäkuun alussa oli ulkoilmatapahtuma Sokeain kirjaston pihalla. Sen puuhanaisena ja spiikkerinä toimi kirjaston pistekirjaosaston johtaja **Gunta Bite**. Ohjelmassa oli mm. musiikkiesityksiä, armeijan, poliisin sekä terapia- ja opaskoirien esittelyä, soppatarjoilu, tietokilpailu ja poliisikoiranäytös. Yleisöä oli paikalla paljon, varmaan myös satunnaisia ohikulkijoita.

Riikassa on lomailut tänäkin vuonna suomalaista opaskoiraväkeä. Jonkin verran olen **Zaigan** kanssa voinut esitellä kaupunkia ja kaikkien kanssa on käyty katsomassa myös sokeiden elämää Juglan kaupunginosassa ja vähän muuallakin.

Juha Herttuainen

NELOSTIETÄ JOULUNVIETTOON

Teksti: Riitta-Kaisa Voipio

Hanna sulki repun, heitti sen selkään ja ennen oven lukitsemista sammutti valot. Hän juoksi portaat alas kadulle ja lähti kävelemään valtatie suuntaan. Katuruudukon ulkopuolella Hanna saattoi tiivistää tahtia. - Onneksi ei ole tämän kylmempi, ei haittaa, vaikka lifttiä ei heti saisikaan, hän hymyili itsekseen.

Aamun mittaan satanut lumi oli puhdistanut maiseman pumpuliseksi. Ilma oli kevyttä hengittää, eikä paljon puuttunut, että aurinko olisi näkynyt taivaan laidassa ohentuneen pilviverhon läpi. Hanna paukautti rukkasia vastakkain. Tuntui hyvältä pstä jouluksi pohjoiseen.

- Do you speak English? I am going to Sodankylä, Hanna sanoi huomattessaan, ettei rekka ollut suomalainen.

- Kyllä, hiukan, kuski vastasi kertoen olevansa mennossa Ivaloon.

Ketterästi Hanna kipusi ohjaamoon. Ei olisi voinut paremmin sattua; suoraan perille yhdellä kyydillä. Hän asetti repun penkille, huokasi syvään ja rentoutti hartioita.

- Mistä tulet? Hanna kysyi edelleen englanniksi.

- Prahasta, mies vastasi.

Hanna pomppasi. Hän oli opiskellut Prahan yliopistossa ja osasi hyvin tshekin kieltä. Rekan hytissä alkoi sakea polotus, kun molemmat tunsivat löytäneensä aarteiden keskellä talvista suomalaismaisemaa.

- Soitin kotiin, että joudun ehkä yöpymään välillä, mutta nythän ehditään alkuyöstä Sodankylään, Hanna sanoi. - Mitä sulla on lastina?

- Hedelmäsäilykkeitä, mies vastasi ja myönsi saaneensa keikasta kunnon liksan etukäteen. - Ajan Ivalosta vähän matkaa Raja-Jooseppiin päin, ja siellä vaihtuu toinen kuski.

- Sinähän voit palata sitten viettämään meille joulua, Hanna ehdotti.

Uusi ohut lumi pöllähteli vastaan ajavien autojen ympärillä, muuten tie oli kuiva ajaa.

- Pysähdytäänkö tuohon tauolle? Hanna sanoi.

Mies ohjasi huoltoaseman pihaan ja he menivät kahvioon. Hanna kävi soittamassa, että olisikin jo iltamyöhällä perillä ja että joulupöytään voisi kattaa yhden lautasen lisää.

Matka taittui kuin siivillä, ja he lörpöttelivät kaikenlaista. Pimeä oli laskeutunut jo ajat sitten, kun äkkiä rekasta meni sähköt. Oltiin jossakin Kemijoen alajuoksun kohdilla. Auto oli pysäytettävä tienreunaan.

- Haetaan apua, Hanna sanoi kuunneltuaan aikansa kuskin harrasta kiroilua sähkölaitteiden kimpussa. Ajatus yöpymisestä kylmässä rekassa ei innostanut.

Pian Hanna näki valoa muutaman sadan metrin päässä tieltä sivuun, ja he löysivät kinoksesta lingotun uoman. Valtatielle hämmöttänyt tuikku osoittautui maalaistalon pihalampuksi.

Ulko-ovessa roikkui kävyistä ja varvuista tehty kranssi. Hanna kolkutti, he astuivat isoon pirttiin ja hän selitti tilanteen. Jykevän pöydänääressä istui viisi ihmistä. Miehet lupasivat auttaa, mutta emäntä komensi tulijat ensin notkuvaan kahvipöytän.

Musta labradorinnoutaja loikoili uunin edessä nostaen päätä vieraita tarkkaillakseen. Hanna näki opaskoiran valjaat naulassa hirsiseinällä.

Tuttu murre kuulosti lämpimältä Hannan korvissa. Talon väki ällisteli, kun hän puhui rekkakuskin kanssa tämän kieltä, ja piti selostaa tarkkaan opiskelut Prahassa, miten kieli oli kuulostanut aluksi pelkätään surinalta ja pörinältä, mutta miten hän vähitellen oli oppinut sen. Emäntä työnteli piparkakkukoria ja kampanisutarjotinta vuoron perään vieraille.

Miehet kyselivät rekasta. Hanna koetti tulkata sanoja, joista hänellä ei ollut suomeksikaan kuin hämähä aavistus.

- Eiköhän siihen virtanen löytyne, yksi miehistä sanoi, ja emäntä kaatoi lisää kahvia.

Estelyistä piittaamatta emäntä laittoi vielä matkailaisille kasan voileipiä, kinkkua ja tummaa poronlihaa reilun voikerroksen päälle, koska reissukin oli niin pitkä. Ei auttanut muu kuin pistellä eväät ääntä kohti.

Sitten pihaan hurautti auto, ja pian oveen koputettiin. - Meillähän on tänä iltana vilkasta, isäntä totesi ja kehotti peremmälle.

Pirttiin ilmestyi kolme poliisia. Pöytäseurue vaiken.

- Kuka on tuon rekan kuljettaja?, yksi konstaapeli kysyi. Isäntä osoitti kuskia, joka hätäntyi näyttäen avuttomalta lapselta.

Poliisit tenttasivat, mitä kieltä Hanna puhui kuskin kanssa, kun englannilta se ei kuulostanut. Saatuaan vastauksen he vilkaisivat toisiinsa.

- Jaahah, yksi lainvartija sanoi. - Lähdetäänpä tästä ensin maantielle ja sitten...

Hädissään Hanna selitti lyhyesti tapahtumat, vakuutti ihan sattumalta päässeensä kyytiin eikä tiennyt mistään mitään.

- Niinhän sitä aina sanotaan, poliisi kuittasi.

Ei auttanut. Kynnyksellä Hanna kiitti emäntää tarjouksista, mutta tämän ystävällisyys oli tipotiessään.

- Nuori tyttö ja nuin huonoilla jäljillä, emäntä paheksui, eivätkä miehetkään osoittaneet sen suurempaa myötätuntoa.

- Minun pitäisi soittaa kotiin, että en ehdikään ennen huomista, Hanna yritti, mutta talon puhelin ei ollut enää käytettävissä.

- Tuolla lailla huijataan kunniallisia ihmisiä, kuuluivat emännän sanat ennen oven sulkeutumista. Hannalle ei ehtinyt selvitä, kuka miehistä oli se sokea.

Ulkona yksi poliisi käveli edellä, Hanna ja rekkamies keskellä ja kaksi poliisia perässä. Hanna muisti jostain kaukaa, miten hän koulun kuusijuhlissa oli kulkenut ympäri näyttämöä ruskeassa peikkopuvussa punatakkisten tonttujen välissä.

Kuskin oli avattava rekan takaovet ja Hannan käännettävä kysymykset ja vastaukset. Kuski ei ollut välittänyt kukaan rahat saatuaan tietää kuljettavansa jotakin laitonta. Hannan oli kerrottava päivän kulku aamun heräämisestä lähtien. Poliisit kuuntelivat keskeyttämättä.

- Selvä juttu. Ajetaan kohti Raja-Jooseppia, sinä lähdet tulkiksi ja jos puhut venäjää, tulkkaat varmaan sen toisen kuskin jutut rajanpinnassa. Saattaa tässä joulun pyhät vierähtää.

Poliisin määräystä ei käynyt vastustaminen.

- Voinko soittaa teidän kännykällä, etten tulekaan jouluksi? Hannalla oli itku kurkussa.

- Sano numero, niin minä näppäilen, yksi poliiseista sanoi ja katsoi käsilamppujen valossa kauan silmiin.

Hannan mielessä häivähti toivo, että tämä uskoi hänen puhuvan totta. Ehkä hän sittenkin pääsisi jouluksi kotiin.

KUVAKERTOMUS MÖLLIKISOISTA

Kokemuksen tuomalla varmuudella: Erkki Juntikka ja opas Taavi perässään peesari Rilla ja tuomari Mika Laaksonen. Alla Mika Tolvanen ja opas Finna. Jälkipeli peesari Rillan kanssa käytiin rautatieasemalla, jonne reitti päättyi - alla oikealla.

Vierailimme Opaskoirayhdistyksen Turun viikonlopputapahtumassa ja möllikokeissa. Kuvat puhuvat puolestaan.

*Teksti: Ali Kinnunen
Kuvat: Ali ja Malla Kinnunen*

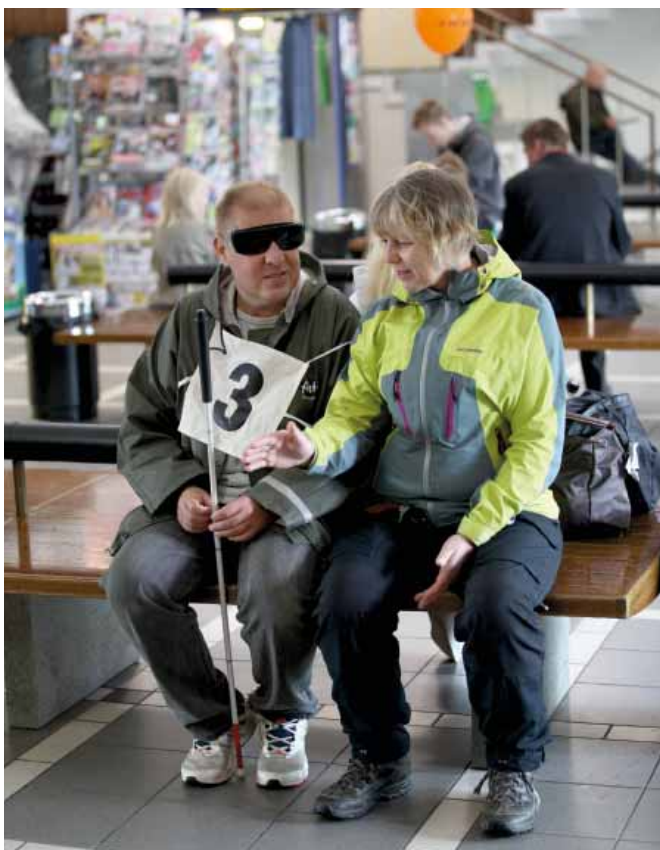
Möllikokeiden perimmäinen tarkoitus on tarkistaa, ovatko opaskoiran taidot säilyneet ja onko se kenties oppinut jotakin uutta. Kokeet ovat leikkiä, mutta monille ne ovat viikonlopun kohokohta ja hyvä harrastus.

Turussa tunnelma oli rento, ruoka oli oikein hyvää ja järjestelyt onnistuivat erinomaisesti. Kuvistakin tuli jonkinmoisia.

Pieni töppäyskin sattui. Möllikokeeseen osallistuvia oppaita ei saa häiritä mitenkään, niinpä oli sovittu että me kuvaajat olemme kuin tonttuja ja teemme työmme puskista.

Siinä minä sitten istuin auton konepellillä ja odotin ensimmäisiä osallistujia. Lepuutin toista kättäni kadun puolella ja yhtäkkiä tunsin hengityksen, sitten pienen lämpimän tervehdyksen ja tiesin kääntymättä että kilpailijat tulivatkin takaani!

- Veto mars, **Katja Arvonen** sanoi ja opas Tintti jatkoi matkaa kuin ei mitään, vain tuomari näki salaisuutemme.

Katja Arvonen ja opas Tintti, peesarina Rilla Aura-Korpi.

Opas Taavin toinen kierros nyt Pirkko Luusalon kanssa.

Myös opas Tintti pääsi toiselle kierrokselle Matti Syrjälän kanssa. Tuomari Kalevi Levänen seurasi tarkasti kokeen sujumista. Peli oli reilua, kaikki palkittiin. Tässä leikkimielisen kokeen tulokset, konkarit 1. Taavi ja Erkki Juntikka 81 pistettä 2. Finna ja Mika Tolvanen 75 pist, Taavi ja Pirkko Luusalo 75 pist (ei osallistunut maaottelukarsintaan) 4. Tintti ja Katja Arvonen 74 pist. Alokkaat: 1. Muska ja Noora Kohomäki (nyk.Mäkelä) 87 pist, 2. Tintti ja Matti Syrjälä 82 pist

Koerata sisälsi monia esteitä ja vaikeita paikkoja. Sade ei suinkaan helpottanut harjoitusta. Noora Mäkelä selvisi hyvin oppaansa kanssa. Alla Varsinais-Suomen opaskoirayhteistyshenkilö ja Opaskoirayhdistyksen möllityöryhmän vastaava Taru Luukkala antaa Pirkko Luusalolle palkinnon. Kaikki osallistujat saivat samanlaisen.

Kyviin ja rauhallista Joulua opastuksella toivotetaan!

Ja

KE Keravan
Kaupunkitekniikka
-liiketoiminta

Kivimäkelä Oy:n ja Kangas Oy:n
yhteistyöprojekti

www.ke.fi ja www.kangas.fi

Santen

Suomalaiset silmälasit

www.santen.eu

TEK. TEHOKKAIN RISTIKKOSSÄÄTIN

www.tek.fi/teknika/ristikot.html

K CITYMARKET

Väliläntie 9, 00800 Helsinki
puh. 010 550 2300

Seepee

AVANT

Toukatie 1, 00410 Vuosaari
puh. 100 0 247 0000

KAAKIKIISKI

Pöytälaanti 13, 00500 Helsinki
puh. 044 394 4500

SOL

www.sol.fi

Alastatorintie 5, 00900 Kukka
puh. 09 220 0800
kotiteko.fi
www.kotiteko.fi

Kuopion Työryhmän Elämäntilaisuus Oy
Kirkkotie 2, 70000 Kuopio
puh. 017 3401200
www.lyyra.com

Kyviä ja raushallista Joulua epäsiivillä törmillä

<p>Aihankkija Oy Keskustie 8, 00500 Helsinki puh. 09 398 2314</p>	<p>Hammusiikkipalvelut Leena Viherkari Oy Ykkyläntie 7, 00500 Helsinki puh. 09 849 394</p>	<p>Tii-Tapa Oy Keskustie 7, 00500 Helsinki puh. 09 850 883</p>
<p>Expon Kiviteollisuus- ja korjaukset Oy Puhuri puh. 09 822 0894</p>	<p>Laita Ky Laita Ky, Laita Oy & 00980 Helsinki puh. 09 779888</p>	<p>KATTERNÖ GOLF</p>
<p>Virtaverit Oy 20760 Pori Info@virtaverit.fi</p>	<p>OS BK Keskustie 8, Oulu puh. 010 0710001 www.osbk.fi</p>	<p>ScanTube Keskustie 11, Pori www.scanTube.com</p>
<p>RONN L. Laitanen & Poika Oy, Laitanen & Poika Oy</p>	<p>JONSSU Kortteerinkatu 2 00100 Jyväskylä puh. 015 328 968</p>	<p>Eläintieteiden Opintoyhdistys Linnankatu 10, Helsinki puh. 09 851 41 00 www.opintoyhdistys.fi</p>
<p>Urbellus Oy 04800 Mäntsälä puh. 019 8807500</p>	<p>SIN Talonkatu 11, Helsinki puh. 09 877 0001 www.sinoptikka.fi</p> <p>ASANA Keskustie 20, Oulu puh. 0700 800000</p>	
<p>Ilmapöytä Oy Lämpökatu 4 07070 Lempäälä Puh. 09 311 3488</p>	<p>Sarin Optiikka Keskustie 8, Oulu puh. 09 877 0001 www.sarinoptikka.fi</p>	
<p>Akumara Keskustie 10, 00500 Helsinki puh. 0400 272 129</p>	<p>JANNEHEIKKI HEIKKILÄ Keskustie 10, Helsinki puh. 09 851 41 00</p>	<p>Alajärvi Oy Keskustie 13, Helsinki puh. 09 822 0000 www.alajarvi.fi</p>
<p>Karja-Karri Oy Keskustie 8, 00500 Helsinki puh. 09 378 0400 www.karjakarri.fi</p>	<p>LINDGREN Keskustie 15, 00100 Pori puh. 09 828000</p>	<p>Musiikki Keskustie 8, 00500 Helsinki puh. 09 822 0000</p>
<p>Alajärvi Oy Keskustie 13, Helsinki puh. 09 822 0000 Puh. 09 822 0000</p>	<p>DIESELOY Keskustie 14, Helsinki puh. 09 822 0000</p>	<p>Alajärven Apteekki Keskustie 14 00500 Helsinki puh. 09 857 2249</p>
<p>Kansainvälinen Jari Mäkelä Oy Keskustie 11, Helsinki puh. 09 822 0000 www.kansainvalinenjari.com</p>	<p>Osuuspankki</p>	<p>HEIKKI PISTE Keskustie 13, Helsinki puh. 09 822 0000</p>
<p>TEI FRÖJ Puh. 09 311 3488, Oulu, puh. 010 071 0001 www.teifroj.fi</p>	<p>Calcium Keskustie 13, 00500 Helsinki puh. 010 071 0000</p>	<p>Vetman Keskustie 1, 00500 Helsinki puh. 09 792 1222</p>

Kyviä ja rauballista Joulua epäsiivillä töittävillä

<p>PLM Solution Design Oy Miehentie 4, 01200 Mäki puh. 040 800 2002</p>	<p>Kokkeliipakkilä Kokkeliipakkilä Oulijokipolun Toukokuukatu 3, 08100 Lohja puh. 045 132 7042</p>	<p>A-Isännöinti Oy Miehentie 24, 00270 Helsinki puh. 09 887 8000</p>
<p>COUNTY Keskustien varrella 20, 00280 Helsinki puh. 020 82 8800</p>	<p>Kotikotelli Ganicola Oy Miehentie 281, 00470 Järvi puh. 040 800 7000</p>	<p>Hy-Upad Oy Keskustie 8, 00270 Helsinki puh. 09 808 2000</p>
<p>Lex Perivo-Urga 010-3110111 Lex J. Ahvonen Puh. +358 10 241 111</p>	<p>Karkkila Eläintarha Mäntymäki 1, Karkkila puh. 09-8840007 ma-pe 10-18 la-su 9-15 www.karkkila-elaintarha.fi</p>	
<p>PLANTOP Pöytälamppitie 8, 00280 Espoo puh. 09 249 9100</p>	<p>Maanpuhdistuspalvelu Oy Kujala 805, 00200 Espoo puh. 0900 400 800</p>	<p>KENNELREHU www.kennelrehu.fi</p>
<p><i>Maanpuhdistus, Asuinalueiden Hoito</i> Keskustien varrella 20, 00280 Helsinki puh. 020 82 8800</p>	<p>Kallosa Oy Keskustie 76, 00400 Oulu puh. 020 720 0400</p>	<p>RTV Yrjöns Peltosänti Toukokuukatu 8, 70400 Raasele Puh. 017 900 2000</p>
<p>THE BODY SHOP www.thebodyshop.fi</p>	<p>KUUSIKUONE www.kuusikuone.fi</p>	<p>K MARKET Keskustie 7, 70400 Raasele puh. 020 800 000</p>
<p>KILJUNEN & KETTUNEN OY • Kallio, Keskustien varrella 20 • Kallio, Keskustien varrella 20 • • Kallio, Keskustien varrella 20 • Kallio, Keskustien varrella 20 www.kiljunen-kettunen.fi</p>	<p>Lappamäki Sivonkatu 16 00500 Lappamäki puh. 09 412 0001</p>	<p>TIILIT Pöytälamppitie 20 00280 Helsinki Puh. 020 749 0000</p>
<p>ADMALSTADT Keskustie 8, 00200 Helsinki puh. 09 262 8101</p>	<p>GYM Keskustie 20 00100 Turku Puh. 02 200 8000</p>	<p>K MARKET Keskustie 1, 70400 Raasele puh. 020 800 200</p>
<p>TRACKER Keskustie 12, 00280 Helsinki</p>	<p>Maanpuhdistus Keskustie 12, 00280 Helsinki puh. 020 82 8800</p>	<p>Perämylly Keskustie 24, 70400 Raasele puh. 0400 270000</p>
<p>Maanpuhdistus Keskustie 282, 00400 Järvi puh. 040 800 7000</p>	<p>STRONG WOOD POLKKY</p>	<p>Maanpuhdistus Keskustie 12, 00280 Helsinki puh. 020 82 8800</p>
<p>ITIL</p>	<p>Palomäki Keskustie 19 00200 Helsinki puh. 09 3173218</p>	<p>Maanpuhdistus Keskustie 20, 00280 Helsinki Puh. 020 82 8800</p>

Hyvässä ja rauhallisissa Joulussa opastuksella tavoitellaan

Seinäjoki Oy Keskustie 10B Seinäjoki puh. 020-550 1900	Insinööri Oy P.O. Box 55241 Seinäjoen puh. 020-7600 500	Partioliikenne Oy Kirkkokatu 27 Seinäjoen puh. 043 224 9407	OP-Eläkeläisjärjestö Oy Keskustie 10B Lappo puh. 0200 190 140	Öljyhuolto Oy Toukokuu 1 Seinäjoki puh. 020-550-2122	Arkkitehtitoimisto Jouko Saarenpää Keskustie 10B a 10 Seinäjoki puh. 020-550 2000
Elon Kuitu & Co Kirkkokatu 17 Seinäjoki puh. 020-550 7004	Seinäjoki Lomaretkes Kirkkokatu 10 Seinäjoki puh. 020 575-2070	Toukokuu-Aikajana Oy Toukokuu 10 Seinäjoen puh. 043 222 2140	Seinäjoki-kaupunki Jouko Saarenpää Keskustie 10, Seinäjoki puh. 0200 190 800	Kaluste- ja sisustusliiketoiminta KRT Oy Kirkkokatu 10B, Seinäjoen puh. 020 550-2000	Yli-Toukokuu Oy Keskustie 10B a 10 Seinäjoki puh. 020 550-2470
Toukokuu-kaupunki Kirkkokatu 10, Seinäjoen puh. 020-270 2000	Maailman ja Euroopan Keskustie 10 Seinäjoki puh. 0200 270 800	KYK Keskustie Keskustie 17, Seinäjoki puh. 020 550 0400	Seinäjoki 1000 Kirkkokatu 10 Seinäjoki puh. 02000 2000	Seinäjoki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Yli-Toukokuu Aikajana Oy Kirkkokatu 10 Seinäjoki puh. 020 575 2000
Seinäjoki-Palvelu Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020-550 2004	Seinäjoki-Toukokuu Kirkkokatu 10, Seinäjoen puh. 020 550 2004	Seinäjoki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Toukokuu-kaupunki Oy Keskustie 10 a Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 a Seinäjoki puh. 020-550 2000
Seinäjoki-kaupunki	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000
Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 222 2000	Seinäjoki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000
Seinäjoki Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000
KRT Lohjanvirta Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020-550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000
Seinäjoki-kaupunki ja Keskustie 10, Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy Keskustie 10 Seinäjoki puh. 020 550 2000	Seinäjoki-kaupunki Oy		

Tervetulle rauhallista Joulua kaikille!

rauhassa
Pöytäkirja Seuran Oy
Keskustie 10, 41100 Seinäjoen, Finland
www.rauhassa.fi
puh. 0200 480 800

DURAT
www.durat.com

metos
www.metos.fi

ROTKO
Elinkein Rajatieto Oy
41100 Seinäjoen
puh. 020 2200 300
www.rotko.fi

SUCROS OY
Keskustie 10, 41100 Seinäjoen
Puhelin 020 481 040, Faksi 020 481 4800
www.sucros.fi

vanhustyön keskuksilla
www.vanhuystyökeskus.fi
Mäntynäisentie 28, 40700 Hämeenlinna
Puhelin 09 2908 100 www.vanhuystyökeskus.fi

MITÄ PIDÄT KÄDESSÄSI?

Kädessäsi on kirja, jossa kerrotaan opaskoiratyöstä, näkövammaisuudesta ja sokeista lapsista.

Opaskoiran Joulu ry myy kirjaa saadakseen varoja tukeakseen suomalais-baltialaista opaskoiratyötä ja sokeiden lasten toimintaa.

Päivän kysymys: "Funtsaako koira?" Vastaus. "Kyllä funtsaa ja tekee myös johtopäätöksiä."

Opaskoiran Joulu 2015-kirjan sivuilta löydät tarinaa koirien ajatusmaailmasta. Varmasti älykkyytensä ansiosta koira onkin ihmisen vanhin ja paras kaveri.

Sokea opaskoirankäyttäjä puolestaan on ainut luomakunnan laji, joka tajuaa koiran kielen. Koetapa puhua esimerkiksi "labradorinnoutajaa"! Aika vaikeata se on, mutta lapukka ei pistä pahakseen, vaikka menee väärin.

Kädessäsi olevan kirjan kirjoittajista ainakin puolet on opaskoirankäyttäjiä. Heillä on taito tehdä tarkkaa yhteistyötä koiriensä kanssa ja ilmentää niiden olemusta myös kirjoittamalla.

Koirajutut jatkuvat jälleen vuoden kuluttua. Liity Sinäkin Opaskoiran Joulun lukijapiiriin. Opaskoiran Joulu ry:n verkkokaupasta tai tilaajapalvelusta saat myös vanhoja vuosikertoja joululukemisiksi.

Opaskoiran Joulu ry

Puheenjohtaja/sihtööri: Sirpa Tenhami
Hyljemäenportti 3 B 6, 02260 Espoo
Puhelin: 050 563 5235
Sähköposti: sirpa@opaskoiranjoulu.fi
Kotisivut: www.opaskoiranjoulu.fi

Y-tunnus: 2561927-2
Rekisterinumero: 209.891
Pankkitili: FI84 1215 3000 1339 29
BIC-tunnus: NDEAFIHH

TUE TOIMINTAAMME! Julkaisutoiminnan lisäksi yhdistys hankkii varoja vastaanottamalla avustuksia, lahjoituksia ja jälkisäädöksiä.

ISSN-L 2323-4024 • ISSN 2323-4024 (painettu)